

V 2534

**STOSUNKI SŁUŻBOWE I ORGANIZACYJNE
ASYSTENTÓW PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ
AKADEMICKICH**

OPRACOWALI

Doc. Dr. TADEUSZ BIGO

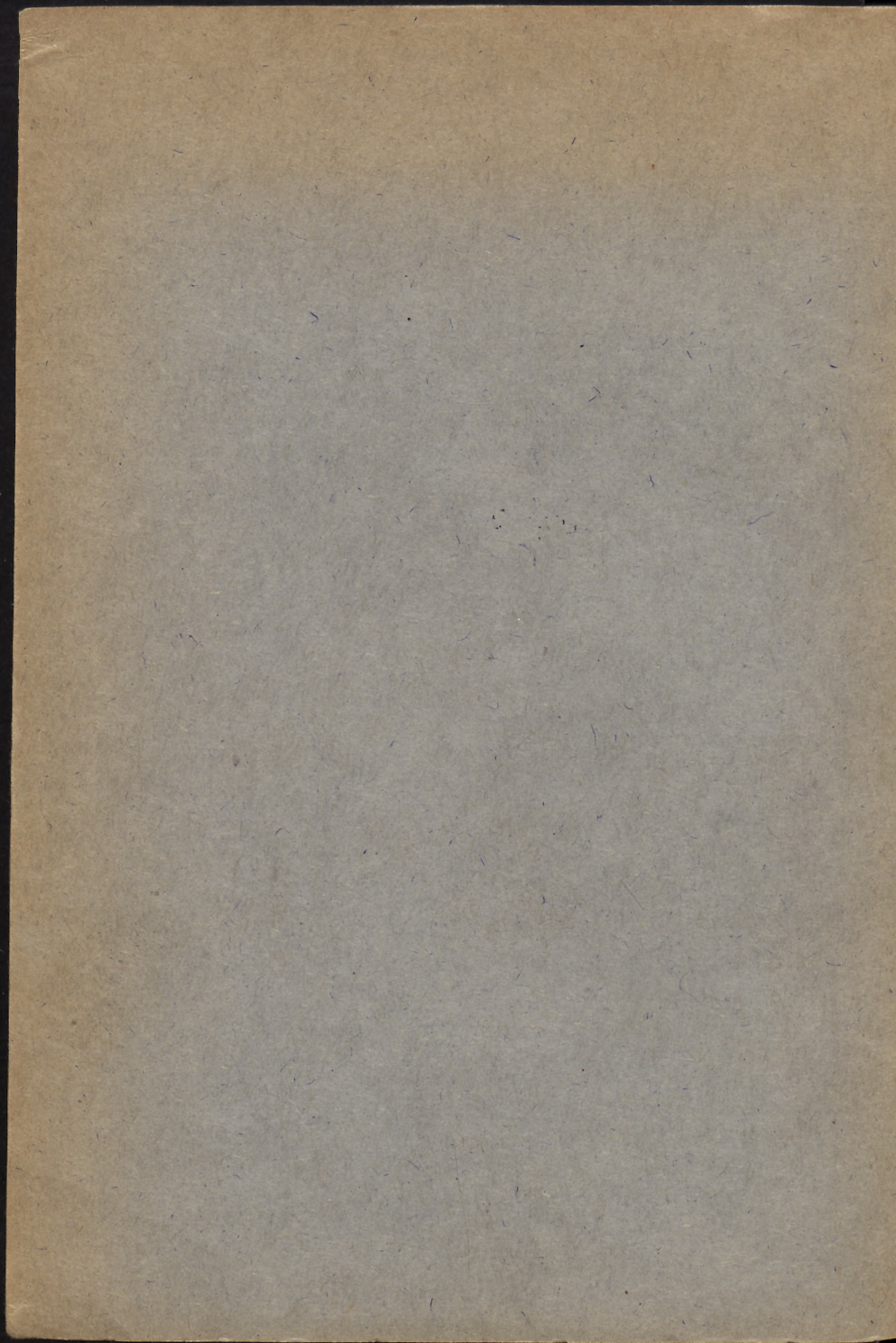
i

Dr. ZDZISŁAW PAZDRO

ASYSTENCI UNIwersYTETU JANA KAZIMIERZA

LWÓW 1934

NAKLADEM STOWARZYSZENIA ASYSTENTÓW UNIwersYTETU JANA
KAZIMIERZA I AKADEMJI MEDYCYNy WETERYNARYJNEJ

**STOSUNKI SŁUŻBOWE I ORGANIZACYJNE
ASYSTENTÓW PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ
AKADEMICKICH**

OPRACOWALI

Doc. Dr. **TADEUSZ BIGO**

i

Dr. **ZDZISŁAW PAZDRO**

ASYSTENCI UNIwersytetu JANA KAZIMIERZA

LWÓW 1934

NAKŁADEM STOWARZYSZENIA ASYSTENTÓW UNIwersytetu JANA
KAZIMIERZA I AKADEMJI MEDYCyny WETERYNARYJNEJ

I 39566

Z drukarni Czesława Wernera — Lwów, ul. Wałowa 1, 15

B-ka GPG

W/R/320/1/58

DZIAŁ I.

Prawo o stosunku służbowym pomocniczych sił naukowych państwowych szkół akademickich

zebrał i objaśnieniami opatrzył
Doc. Dr. TADEUSZ BIGO.

Wstęp.

Pomocniczymi siłami naukowymi są osoby, powołane do pełnienia w państwowych szkołach akademickich czynności naukowych, pedagogicznych i administracyjnych w charakterze pomocników profesorów tych szkół.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 24. XII. 1928 o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół (Dz. Ust. z r. 1933 Nr. 76. poz. 551) w art. 91 wylicza następujące kategorie pomocniczych sił naukowych (czyli w skróceniu: pomocników naukowych): adjunkci, kustosze, konstruktorzy (instruktorzy), prosektorzy, obserwatorzy, asystenci starsi, asystenci młodszy, (demonstratorzy, elewi), i zastępcy asystentów. Pomocnicy naukow

są powoływani albo w drodze nominacji, albo — umowy (kontraktu) prywatno-prawnej i dlatego ze stanowiska prawnego odróżniamy dwie kategorie pomocników naukowych: 1) mianowani czyli t. zw. etatowi i 2) kontraktowi.

Pomocnicy naukowi obu kategorii są funkcjonariuszami państwowymi, bo pozostają w stosunku służbowym do Państwa, ale stosunki służbowe tych dwu kategorii mają różny charakter prawny. Stosunek służbowy mianowanego (etatowego) pomocnika naukowego jest publiczno-prawny, stosunek służbowy pracownika kontraktowego — prywatno-prawny. Stosunek publiczno-prawny jest regulowany przez prawo publiczne tj. cyt. wyżej rozp. Prez. i inne przepisy ustawowe oraz rozporządzenia i zarządzenia na ich podstawie wydane przez właściwe władze. Natomiast stosunek prywatno-prawny (sił kontraktowych) regulują postanowienia umów, zawieranych przez tych pomocników naukowych z władzami akademickimi jako organami Państwa; umowy te zaś opierają się na przepisach prawa cywilnego (dot. umowy o pracę) z ograniczeniami, wynikającymi z art. 102, 103, 104, 116 i 117 cyt. rozp. Prez. Obowiązującym dziś prawem dla tych umów jest Rozp. Prez. Rzeczyp. z 23 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 35 poz. 323) oraz powszechne prawo cywilne tj. obowiązujące w poszczególnych dzielnicach kodeksy cywilne; w miejsce tych kodeksów zaczną obowiązywać z dniem 1 lipca 1934 r. odnośne postanowienia kodeksu zobowiązań, ogłoszonego rozporządzeniem Prez. z 27. X. 1933 (Dz. Ust. Nr. 82,

poz. 598). Do kontraktowych pomocników naukowych należą: młodsi asystenci i zastępcy asystentów; ich stosunek służbowy jest zawsze prywatnoprawny. Natomiast wszyscy inni tj. adjunkci, kustosze, konstruktorzy, prosektoży, obserwatorzy i asystenci starsi mogą być albo mianowani, albo kontraktowi.

W kategorii mianowanych pomocników naukowych odróżnić znowu trzeba: 1) prowizorycznych, 2) stałych (tj. mianowanych na stałe). Pomocnikami prowizorycznymi są ci, którzy są mianowani na pewien zgóry oznaczony (w akcie nominacyjnym) okres tj. jeden rok, dwa i trzy lata. Pomocnik naukowy będzie stałym, jeśli w akcie nominacyjnym nie został oznaczony okres trwania służby. Istotna różnica między służbą stałą a prowizoryczną przejawia się: 1) w sposobach rozwiązania stosunku służbowego, 2) w prawie do zaopatrzenia emerytalnego, które służy tylko stałym pomocnikom w ramach ustawy emerytalnej. Stosunek służbowy stałego pomocnika naukowego może być rozwiązany jednostronnie przez władzę mianującą w następujących przypadkach: 1) w razie niepowołania do służby czynnej w ciągu 6 miesięcy od dnia przeniesienia w stan nieczynny, o ile nie nabył prawa do emerytury (art. 109 prag. akademickiej); 2) w razie otrzymania dwukrotnie oceny niedostatecznej w okresie trzyletnim, o ile nie nabył prawa do emerytury (art. 102 ustęp 5 pragm. akadem.); 3) w razie zastosowania kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby (art. 112 pragm. akadem.); 4) jeśli nieobecność w służbie z powodu choroby trwa dłużej niż jeden rok, a nie nabył prawa do emerytury;

5) w razie niezgłoszenia się nominata w terminie oznaczonym i nieusprawiedliwienia zwłoki w ciągu dalszych dni 15. (Jeśli w przypadkach ad 1, 2, 4, pomocnik naukowy posiada prawo do emerytury, to następuje przeniesienie w stan spoczynku). Natomiast stosunek służbowy prowizorycznego pracownika naukowego rozwiązuje się w przypadkach określonych wyżej pod 2, 3, 4, 5, a ponadto: a) z upływem terminu w piśmie nominacyjnym określonego, oraz b) za trzymiesięcznym wypowiedzeniem (art. 108 prag. akadem.).

Aż do czasu wejścia w życie nowej ustawy uposażeniowej tj. do 1. lutego 1934 r. różnica między służbą stałą a prowizoryczną praktycznie wyraża się w tem, że stale mianowani pomocnicy naukowci opłacają składkę (opłatę) emerytalną, określoną przez ustawę emerytalną, prowizoryczni zaś podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych na podstawie rozp. Prez. z d. 24. XI. 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911). Z dniem 1. lutego 1934 r. wszyscy funkcjonariusze państwowi, mianowani na stałe, zostaną zwolnieni od opłat emerytalnych (art. 8 nowej ustawy uposażeniowej). Nie ulegnie natomiast żadnej zmianie pod tym względem sytuacja prowizorycznych pomocników naukowych, bo wejście w życie ustawy uposażeniowej nie będzie miało wpływu na obowiązek ubezpieczenia w Z. U. P. U., który wynika z art. 5 ust. 4. Rozp. Prez. Rz. z 24. XI. 1927. W ten sposób nowy stan prawny, który wytworzy się po 1. II. 1934, przyczyni się do pogorszenia sytuacji prowizorycznych pomocni-

ków naukowych w porównaniu z funkcjonarjuszami stałymi. Funkcjonarjusze prowizoryczni, otrzymując takie samo uposażenie służbowe, co funkcjonarjusze stali odpowiedniej grupy, będą opłacali nadal składkę ubezpieczeniową do Z. U. P. U.; efektywne ich uposażenie (netto) będzie zatem niższe o wysokość tej składki. Ustawodawca zdawał sobie widocznie sprawę z tej nierównomierności, bo upoważnił Radę Ministrów (art. 2. Rozp. Prez. z 28. X. 1933 o zmianie ustawy z 11. XII. 1923 o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych) do unormowania zaopatrzenia emerytalnego funkcjonarjuszów prowizorycznych w ramach ustawy emerytalnej; z dniem wejścia w życie takiego rozporządzenia Rady Ministrów funkcjonarjusze ci przestaną podlegać ubezpieczeniu w Zakładach Ubezpieczeń.

Zresztą prowizoryczni i stali pomocnicy naukowi posiadają te same prawa, a więc: do uposażenia, do pomocy lekarskiej, do urlopu, do ulg w przejazdach kolejowych, do zaliczki na uposażenie służbowe — i te same obowiązki służbowe.

Głównem źródłem prawa, normującego stosunek służbowy pomocników naukowych, jest rozp. Prez. z 24. lutego 1928 (nazwane niżej w skróceniu pragmatyką akademicką), — a w szczególności jego Tytuł III. Ponadto znajdujemy szereg ważnych przepisów w innych ustawach, które pewne kwestje normują w sposób jednolity dla wszystkich funkcjonarjuszów państwowych; należą tu przede wszystkim: ustawa uposażeniowa, ustawa emerytalna, przepisy o pomocy lekarskiej i t. p.

OBJAŚNIENIA SKRÓTÓW.

ust. — ustawa

rozp. — rozporządzenie

rozp. Prez. — Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

rozp. Z. U. P. U. — rozp. Prez. z dnia 24. XI. 1927 o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 106. poz. 911)

Z. U. P. U. — Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych

Min. W. R. i O. P. — Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

pragmatyka akademicka (pragm. ak.) — rozp. Prez. z 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół (tekst jednolity ogłoszony w Dz. Ust. Nr. 76 ex 1933 poz. 551)

nowela do pragm. ak. — rozp. Prez. z 28 października 1933 (Dz. Ust. 85. poz. 659)

ust. uposażeniowa — rozp. Prez. z 28 października 1933 o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ust. 86. poz. 663)

ust. emerytalna — ustawa z 11. grudnia 1923 o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (jednolity tekst ogłoszony w Dz. Ust. Nr. 42 z 1931 r. poz. 380)

nowela emer. 1932 r. — ust. z 18 marca 1932 (Dz. Ust. 26. poz. 239)

nowela emer. 1933 r. — rozp. Prez. z 28 października 1933 (Dz. Ust. 86. poz. 668).

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 24 lutego 1928 r.

**o stosunku służbowym profesorów państwowych
szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych
tych szkół.**

(Tekst jednolity ogłoszony przez Ministra W. R. i O. P. w Dz. Ust. ex 1933. Nr. 76. poz. 551 w brzmieniu ustalonym Rozp. Prez. z 28 października 1933. Dz. Ust. Nr. 85. poz. 659),

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

TYTUŁ III¹⁾.

Pomocnicze siły naukowe.

Art. 91.

Pomocniczemi siłami naukowymi są adjunkci, kustosze, konstruktorzy, (instruktorzy), prosektorzy, obserwatorzy, asystenci starsi, asystenci młodsi, (demonstratorzy, elewi) i zastępcy asystentów.

¹⁾ Tytuł I: Profesorowie i Tytuł II: Zastępcy profesorów i osoby mające wykłady zlecane i ćwiczenia — nie dotyczą bezpośrednio pomocników naukowych.

Jeśli wyjątkowo przepisy Tytułów I i II mają znaczenie dla nich, to przytoczone zostały niżej w objaśnieniach do poszczególnych artykułów Tytułu III.

Art. 91 wylicza w sposób wyczerpujący wszystkie kategorie pracowników naukowych, a więc tak tych, którzy mogą być mianowani, jak i tych, którzy tylko w drodze umowy prywatnej mogą być powoływani (asystenci młodszy i zastępcy asystentów). Ustawa nie ustala żadnego stopniowania, ani hierarchji między temi kategorjami pracowników naukowych. Można zatem być odrazu powołanym na stanowisko np. adjunkta, bez uprzedniego odbywania służby w charakterze asystenta.

Art. 92.

Pomocnicze siły naukowe mianuje i zwalnia rektor na wniosek rady wydziałowej.

Art. 92 i n. aż do art. 101 oraz od art. 105 do art. 114 odnoszą się wyłącznie do mianowanych pracowników naukowych. Rektor dokonywa mianowania i zwolnienia (art. 98, 102, 105, 108, 109, 110) na wniosek rady wydziałowej. Przy nominacjach na stałe i przy wyjątkowych nominacjach st. asystentów (gdy się je ponawia po 6 wzgl. 10 latach służby) kompetencja rektora ograniczona jest o tyle, że potrzebne jest zezwolenie Min. W. R. i O. P. Przy przeniesieniu w stan spoczynku obowiązuje art. 26 ust. emer., wedle którego decyduje władza naczelna.

Art. 93.

Adjunkci, kustosze, konstruktorzy (instruktorzy), prosektorzy i obserwatorzy są mianowani każdorazowo na okres trzyletni; stałą nominację

mogą otrzymać za zgodą Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego najwcześniej po 6 latach nieprzerwanej służby w tym charakterze. Jeżeli do lat 9 nie uzyskają stałej nominacji, nominacja ich nie może być ponowiona.

Stanowisk tych nie można łączyć z innymi stanowiskami w służbie państwowej o charakterze publiczno-prawnym.

Do czasu, wymaganego do stałej nominacji Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zaliczyć czas służby starszego asystenta do trzech lat, jeżeli służba ta poprzedzała bezpośrednio nominację na dane stanowisko.

Art. 94.

Asystenci starsi są mianowani każdorazowo na jeden rok lub dwa lata; nominacja może być ponawiana, przez 6 lat, a jeżeli asystent starszy otrzymał tytuł docenta, przez lat 10.

W przypadkach wyjątkowych na wniosek rady wydziałowej Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zezwolić na dalsze mianowanie asystenta starszego, najwyżej jednak na lat 6, asystentów zaś, posiadających tytuł docenta, bez ograniczenia czasu lub na stałe.

Art. 95.

Warunkami nominacji adjunktów, kustoszów, konstruktorów (instruktorów), prosekatorów, obserwatorów i asystentów starszych są: posiadanie

co najmniej niższego stopnia naukowego, obywatelstwo polskie, nieskazitelna przeszłość i zdolność do działań prawnych.

Art. 93 — 95 określają: 1) warunki nominacji; 2) czas trwania każdorazowej nominacji prowizorycznej, oraz: 3) maksymalny czas trwania służby prowizorycznej.

Ad 1) Oprócz wymienionych warunków w art. 95, wymagana jest jeszcze do stałej nominacji wysługa lat, a dla st. asystentów ponadto habilitacja. Asystenci starsi mogą otrzymać nominację na stałe, o ile mają tytuł docenta, po 10-letniej służbie. Adjunkci i inni wymienieni w art. 93, mogą być stabilizowani po 6 latach nieprzerwanej służby w charakterze adjunkta... i t. d., przyczem może im być zaliczony do tej 6-letniej wysługi także czas st. asystentury do 3 lat maksymalnie.

Ostatni ustęp art. 93. w obecnym brzmieniu pochodzi z r. 1928, gdy nieznaną była stabilizacja st. asystentów, wprowadzona dopiero ustawą z 15 marca 1933 o szkołach akademickich. Dlatego zastrzeżenie, zawarte w art. 93 (ustęp ostatni) odnosi się tylko do asystentury prowizorycznej. Asystent stabilizowany, o ile przechodzi na stanowisko adjunkta czy konstruktora, otrzymuje oczywiście nominację na stałe, bo nie do przyjęcia jest konkluzja przeciwna, że asystent habilitowany, mianowany na stałe i mający conajmniej 10 lat wysługi przy przejściu na stanowisko adjunkta musiałby rezygnować ze stabilizacji.

Ad 2) Pomocnicy naukowi prowizoryczni są mianowani zawsze na oznaczony okres — a mianowicie: starsi asystenci na jeden rok lub dwa lata, wszyscy inni (Art. 95) na trzy lata.

Ad 3) Nominacja może być po upływie tego okresu ponawiana, ale maksymalny czas służby prowizorycznej wynosi: a) dla st. asystentów lat 6; wyjątkowo — lat 12, jeżeli po upływie lat 6 Min. W. R. i O. P. wyrazi zgodę na przedłużenie tego okresu na dalsze 6 lat; b) dla asystentów habilitowanych — lat 10. W przypadkach wyjątkowych Min. W. R. i O. P. może zezwolić na dalsze ponawianie nominacji bez ograniczenia. Jest to jedyny wyjątek od zasady ograniczenia czasu trwania służby prowizorycznej. Nominacja i w tym przypadku opiewa na rok lub dwa, a tylko odnawiana jest bez ograniczenia. Od służby stałej różni się tem właśnie, że nominacja musi być ponawiana, gdy tymczasem przy służbie stałej niema ponawiania, bo akt nominacji na stałe nie ogranicza trwania służby co do czasu; c) dla adjunktów, kustoszów, konstruktorów (instruktorów), prosektorów, obserwatorów — dziewięć lat.

Art. 96.

Pismo nominacyjne podpisuje rektor. Wymienia ono stanowisko służbowe, nazwę szkoły akademickiej oraz katedry lub zakładu, minimalny wymiar zajęcia tygodniowego i okres, na który nominacja obowiązuje.

Art. 97.

Wymiar minimalny obowiązków pomocniczych sił naukowych określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Rozp. Min. W. R. i O. P. z 21 marca 1933 r. (Dz. Ust. Nr. 35. poz. 295) § 1:

Minimalny wymiar obowiązków pomocniczych sił naukowych określa się na 30 godzin tygodniowo.

Art. 98.

Objęcie obowiązków następuje w dniu wyznaczonym w związku z nominacją.

W razie niezgłoszenia się nominata w terminie oznaczonym i nieusprawiedliwienia zwłoki w ciągu dalszych dni 15, mianowanie traci ważność, co zostaje przez rektora pisemnie stwierdzone.

Datę objęcia obowiązków rektor stwierdza na piśmie nominacyjnym i zarządza zanotowanie jej w aktach personalnych.

Stosunek służbowy powstaje z chwilą doręczenia aktu nominacji (analogja z art. 4 który postanawia:

Stosunek służbowy profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego zawiazuje się z chwilą doręczenia mu pisma nominacyjnego).

Jeśli nominat nie zgłosi się w terminie oznaczonym w akcie nominacyjnym wzgl. nie usprawiedliwi zwłoki w ciągu 15 dni, to nominacja z mocy samego prawa traci ważność i stosunek rozwiązuje się.

Art. 99.

Czas służby pomocniczych sił naukowych liczy się przy pierwszej nominacji od dnia rzeczywistego objęcia służby, a w razie zamianowania osoby, będącej w dniu nominacji w innej służbie państwowej, — od dnia zwolnienia od poprzednich obowiązków służbowych. Sposób obliczania czasu służby pod względem praw emerytalnych określają przepisy emerytalne.

Czas służby w charakterze pomocniczej siły naukowej, z wyjątkiem służby w charakterze asystenta młodszego i zastępcy asystenta, zalicza się do czasu służby i wysługi emerytalnej w razie zamianowania na stałe, jako też w razie bezpośredniego przejścia do innej służby państwowej o charakterze publiczno-prawnym, unormowanej innymi przepisami; w przypadku zaś przerwy właściwa władza naczelna może zaliczyć całkowicie lub częściowo czas służby przed przerwą.

Następujące postanowienia ustawy emerytalnej (w brzmieniu ustalonym nowelami 1932 i 1933) odnoszą się do obliczania wysługi emerytalnej:

Art. 37.

1. Czas służby liczy się do wysługi emerytalnej od dnia rzeczywistego objęcia służby.

Do wysługi emerytalnej dolicza się również państwową służbę prowizoryczną i przygotowawczą, w myśl zasad obowiązujących przepisów o państwowej służbie cywilnej, o ile nominacja na służbę stałą nastąpiła w czasie

służby prowizorycznej lub bezpośrednio po odbyciu służby przygotowawczej.

2. Ponadto właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu może danemu funkcjonarjuszowi zaliczyć do wysługi emerytalnej czas służby, pełnionej w charakterze funkcjonarjusza prowizorycznego lub praktykanta, a niepoliczalnej do wysługi emerytalnej na zasadzie punktu 1 niniejszego artykułu, oraz czas pracy kontraktowej w służbie państwowej.

Jeżeli nominacja na służbę stałą lub prowizoryczną, podlegającą zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl p. 1 niniejszego artykułu, nastąpiła w czasie trwania pracy kontraktowej w służbie państwowej, lub bezpośrednio po ukończeniu tej pracy, praca kontraktowa podlega zaliczeniu w całości do wysługi emerytalnej.

3. Do czasu służby, podlegającej normalnemu liczeniu do wysługi emerytalnej, dolicza się:

a) czas, przebyty w stanie nieczynnym, określony w obowiązujących przepisach o państwowej służbie cywilnej;

b) czas czynnej, również obowiązkowej, służby w wojsku polskim, gdy funkcjonarjusz nie pełnił jej równoległe z państwową służbą cywilną, zaliczalną do wysługi emerytalnej;

c) czas przebyty w niewoli, jeżeli dostanie się do niej nastąpiło bez winy funkcjonarjusza.

Nadto przy wymiarze uposażenia emerytalnego dolicza się minimalny, odnośniami ustawami przepisany, nie przekraczający jednak 4 lat, czas rzeczywistych studjów w wyższych zakładach naukowych państwowych i uznanych za równorzędne z państwowymi, jeżeli czas tych studjów nie biegnie równoległe z czasem służby, zaliczanej do emerytury

i tylko w przypadku całkowitego zakończenia studjów przepisaniem egzaminami.

Czas obowiązkowej służby wojskowej oraz studjów wyższych ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia o to uposażenie.

W razie reaktywowania emeryta, który przeszedł w stan spoczynku przed dniem 1. października 1923 r., czas studjów wyższych może być zaliczony do wysługi emerytalnej dopiero po przesłużeniu conajmniej 5 lat w państwowej służbie polskiej.

Do zaliczenia czasu czynnej służby w wojsku polskim i czasu, przebytego w niewoli, nie ma zastosowania warunek ciągłości służby (art. 10 ust. 1 ustawy).

4. Funkcjonariuszom, którzy wstąpili ponownie do służby państwowej zalicza się do wysługi emerytalnej za każdy pełny kalendarzowy rok służby państwowej, pełnionej po przerwie (art. 10. ust. 1) jeden rok pełnionej przed przerwą służby państwowej, określonej w pkt. 1 oraz w ustępie ostatnim pkt. 2 niniejszego artykułu.

W wyjątkowych przypadkach może właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu zaliczyć do wysługi emerytalnej czas służby, pełnionej przed przerwą (art. 10 ust. 1 ustawy) w większym wymiarze, aniżeli ustalono w ustępie poprzednim.

Przy przechodzeniu funkcjonariuszów państwowych z jednego działu służby do drugiego za przerwy w rozumieniu ustępów poprzednich i art. 10 ust. 1 ustawy uważa się jedynie przerwy, przekraczające jeden miesiąc.

5. Funkcjonariuszom poczt ruchomych, urzędnikom ambulansowym i niższym funkcjonariuszom pocztowym jeżdżącym w ambulansach

po upływie 10 lat służby w tym charakterze zalicza się do wysługi emerytalnej każdy dalszy rok takiej służby za 14 miesięcy.

6. Rada Ministrów określa warunki i tryb zaliczania do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych okresu czynnej działalności, zmierzającej do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego, oraz okresu odbywania kar orzeczonych przez władze byłych państw zaborecznych za taką działalność.

7. Funkcjonarjuszom państwowym zalicza się do wysługi emerytalnej okresy, za które powinny być Skarbowi Państwa przekazane składki ubezpieczeniowe w myśl art. 7 ust. 6 lit. b ustawy.

8. Funkcjonarjuszom państwowym, którzy ze służby w monopolach, mającej charakter publiczno-prawny, przeszli bezpośrednio do służby państwowej, zalicza się do wysługi emerytalnej okresy zaliczalne do wysługi emerytalnej w monopolach według przepisów obowiązujących w chwili przejścia.

9. Funkcjonarjuszom państwowym, którzy ze służby w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe“ przeszli bezpośrednio do służby państwowej, zalicza się do wysługi emerytalnej okresy, zaliczalne do wysługi emerytalnej w tem przedsiębiorstwie według przepisów obowiązujących w chwili przejścia.

Art. 38.

Do wysługi emerytalnej nie wlicza się :

a) czasu służby, spędzonego przed ukończeniem 18 lat życia; wyjątek stanowi służba wojskowa na obszarze operacyjnym;

b) czasu urlopu bez uposażenia, z wyjątkiem urlopu, otrzymanego na czas piastowania man-

datu poselskiego lub senatorskiego oraz czasu urlopu bez uposażenia, udzielonego nauczycielowi dla pracy w szkolnictwie państwowem, innych działów administracji, w szkolnictwie prywatnem lub w instytucji społecznej zajmującej się szerzeniem oświaty pozaszkolnej.

c) czasu zawieszenia w służbie, niepoliczalnego do czasu służby czynnej, w myśl odnośnych przepisów;

d) czasu służby, odliczonego orzeczeniem dyscyplinarnem w myśl odnośnych przepisów.

Z zestawienia ust. 2 art. 99 prag. ak. z ust. 1 i 2 art. 37 ust. emer. wynika, że do wysługi emerytalnej mianowanych na stałe pomocników naukowych zalicza się w całości z mocy samego prawa czas służby prowizorycznej i kontraktowej z wyjątkiem służby w charakterze młodszego asystenta i zastępcy asystenta, o ile między tą służbą a nominacją na stałe nie było żadnej przerwy. Jeśli była przerwa, wtedy zaliczenie w całości lub w części czasu służby przed przerwą zależy od uznania Ministra W. R. i O. P.

W związku z powyższymi postanowieniami pozostają jeszcze następujące przepisy ust. emer.:

Art. 7.

Na pokrycie świadczeń przewidzianych w niniejszej ustawie na rzecz funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych, mianowanych po dniu 31 stycznia 1934 r., tworzy się ze składek emerytalnych Państwowy Zakład Emerytalny. Składki emerytalne do Państwo-

wego Zakładu Emerytalnego uiszcza Skarb Państwa, który pokrywa, również ewentualny niedobór Państwowego Zakładu Emerytalnego i gwarantuje wypłatę wszystkich świadczeń, wynikających z niniejszej ustawy.

Państwowy Zakład Emerytalny jest instytucją prawa publicznego i posiada osobowość prawną. Państwowy Zakład Emerytalny jest wolny od wszelkich podatków państwowych i samorządowych; wszelkie akty prawne, zawierane przez Państwowy Zakład Emerytalny w wykonywaniu postanowień niniejszej ustawy, są wolne od należności Skarbu Państwa i nie podlegają opłatom stempelowym. Państwowemu Zakładowi Emerytalnemu służy uwolnienie od opłat sądowych.

Rada Ministrów może rozszerzyć zakres działania Państwowego Zakładu Emerytalnego, również na inne kategorie funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych, niż wymienione w ust. 1, oraz na pracowników instytucyj, przedsiębiorstw i monopolów państwowych.

Rada Ministrów wyda Statut Państwowego Zakładu Emerytalnego, określający w szczególności sposób powoływania i zakres kompetencji poszczególnych organów, postępowanie przy ustalaniu i przyznawaniu świadczeń, sposób wypłaty świadczeń, prawa i obowiązki pracowników Państwowego Zakładu Emerytalnego, sposób podpisywania dokumentów imieniem Państwowego Zakładu Emerytalnego, sposób publikacji rocznych sprawozdań i zamknięć rachunkowych oraz nadzór nad Państwowym Zakładem Emerytalnym.

Rozporządzenie Rady Ministrów określi również wysokość składki emerytalnej, sposób tworzenia i przeznaczenia funduszy na po-

szczególne świadczenia, przeznaczenie uzyskanych nadwyżek, sposób lokaty funduszków, sposób rozrachowania Państwowego Zakładu Emerytalnego ze Skarbem Państwa i zaliczanie do emerytury okresów służby, czy też pracy zawodowej, za które nie uiszczono składek emerytalnych do Państwowego Zakładu Emerytalnego, oraz unormuje sprawę przekazywania składek pomiędzy Państwowym Zakładem Emerytalnym a innymi instytucjami i Skarbem Państwa.

Upoważnia się Radę Ministrów do wydania rozporządzeń normujących:

a) I. Przekazywanie przez Skarb Państwa ośmioprocentowej składki określonej w art. 120 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) właściwym zakładom ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz właściwym instytucjom, przedsiębiorstwom lub zakładom, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4 do 6 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia.

II. Zaliczanie lat służby państwowej, pełnionej od dnia 1 stycznia 1928 r. do ubezpieczenia, unormowanego temże rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej, względnie do lat wysługi emerytalnej w wyżej wymienionych instytucjach, przedsiębiorstwach i zakładach tym funkcjonariuszom państwowym i zawodowym wojskowym, których stosunek służbowy został rozwiązany z przyczyn, uznanych w rozporządzeniu Rady Ministrów za powodujące zachowanie prawa do przekazania wymienionej w p. I. ośmioprocentowej składki i pod warunkiem, że funkcjonariusz państwowy względ-

nie zawodowy wojskowy nie nabył w służbie państwowej prawa do emerytury.

b) przekazywanie Skarbowi Państwa składek ubezpieczeniowych przez właściwe Zakłady Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, lub właściwe instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4 do 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia, za lata pracy umysłowej tych pracowników którzy przeszli lub przejdą do stałej służby państwowej.

Za czas służby państwowej, począwszy od 1 kwietnia 1932 r. Skarb Państwa na mocy niniejszego postanowienia przekazywać będzie ośmioprocentową składkę, określoną w art. 120 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) właściwym zakładom ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz właściwym instytucjom, przedsiębiorstwom i zakładom, których pracownicy zgodnie z art. 5 pkt. 4 do 6 powołanego rozporządzenia nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia.

Przekazywanie składek o których mowa w ustępie poprzednim, będzie uskutecznione za wszystkich funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych, którzy przejdą ze służby państwowej do zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia w zakładzie ubezpieczeń pracowników umysłowych na zasadzie powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. lub do służby w instytucjach, przedsiębiorstwach czy też zakładach, uzasadniających w myśl art. 5 pkt. 4 do 6 tegoż rozporządzenia

zwolnienie z obowiązku ubezpieczenia, o ile ci funkcjonariusze państwowi i zawodowi wojskowi ani nie nabyli w służbie państwowej prawa do emerytury, ani prawa tego przy rozwiązaniu stosunku służbowego, nie utracili.

Zakłady ubezpieczeń pracowników umysłowych oraz instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady zaliczą funkcjonariuszom państwowym i zawodowym wojskowym, za których Skarb Państwa winien przekazać składki ubezpieczeniowe do miesięcy składkowych, względnie do wysługi emerytalnej w całości okres czasu, za który Skarb Państwa ma przekazać składki, niezależnie od obowiązujących w tej mierze odmiennych przepisów.

Opłaty emerytalne, przewidziane w ustawie niniejszej, wyjąwszy ustępy 1 do 5 niniejszego artykułu, wynoszą 8% uposażenia służbowego, otrzymywanego w czasie uiszczania tej opłaty. Jeżeli funkcjonariusz państwowy lub zawodowy wojskowy nie uścił opłaty emerytalnej w czasie trwania czynnej służby, opłatę tę oblicza się od uposażenia, otrzymywanego ostatnio przed rozwiązaniem stosunku służbowego.

Art. 8.

Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek właściwej władzy naczelnej za zgodą Ministra Skarbu może w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, a nie objętych niniejszą ustawą:

a) uwzględniać przy wymiarze zaopatrzenia emerytalnych ustawowo niezaliczane lata służby.

b) podwyższać wymiar ustawowo przypadającego zaopatrzenia emerytalnego, tudzież

c) przyznawać zaopatrzenia emerytalne funkcjonariuszom państwowym i zawodowym wojskowym, jako też osobom po nich pozostającym.

Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie również do praktykantów, funkcjonariuszów państwowych mianowanych do odwołania, oraz do pracowników kontraktowych.

Art. 15.

Czas służby wojskowej, odbytej podczas wojny od dnia rozpoczęcia działań wojennych do dnia podpisania traktatu pokoju, liczy się przy wymiarze uposażenia emerytalnego podwójnie. Również podwójnie liczy się czas rzeczywiście pełnionej służby cywilnej, odbytej na terenie operacyjnym, podporządkowanym dowództwu armji, oraz okresy służby rzeczywiście pełnionej w formacjach wojskowych.

Przy częściowej mobilizacji oblicza się w ten sposób czas służby, odbytej podczas wojny, tylko pełniącym służbę w formacjach zmobilizowanych, a ponadto wojskowym, zatrudnionym w Ministerstwie Spraw Wojskowych i Naczelnem Dowództwie.

Art. 16.

Przy ostatecznem obliczeniu lat wysługi emerytalnej nie uwzględnia się części roku do 6 miesięcy włącznie, natomiast okres, przekraczający czas 6 miesięcy, liczy się jako pełny rok.

Art. 97.

Funkcjonariuszom państwowym, którzy przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej pełnili ustawowo niepoliczalną do wysługi

emerytalnej służbę państwową albo samorządową, lub oddawali się pracy zawodowej, a którym na zasadzie ustaw o uposażeniu z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429 do 436), na podstawie ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 224), lub na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 368) zaliczono czas tej służby lub pracy do dodatku za wysługę lat, dodatku starszeństwa, dodatku za trzechlecie — zalicza się do wysługi emerytalnej za każdy kalendarzowy rok służby państwowej polskiej, zaliczalnej do emerytury, rok zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej, przytem o ile okres podlegającej zaliczeniu służby względnie pracy zawodowej jest krótszy, aniżeli okres służby w Państwie Polskiem zalicza się cały okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej.

Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może ponadto doliczyć do wysługi emerytalnej okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej w stosunku korzystniejszym lub nawet w całości, conajwyżej jednak w ilości 20 lat.

Właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu może zaliczyć do wysługi emerytalnej okresy pracy kontraktowej w służbie państwowej, oraz inne okresy służby lub pracy zawodowej, za które Skarbowi Państwa zostały przekazane rezerwy premjowe na podstawie art. 44 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 370), w razie zaś niezaliczenia tych okresów uzyskana za danego funkcjonariusza rezerwa premjowa winna mu być zwrócona.

Art. 98.

Pod warunkiem uiszczenia opłaty emerytal- lub utrzymania składek ubezpieczeniowych (Art. 7 ustawy) właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może zaliczyć do wysługi emerytalnej:

a) profesorom wyższych uczelni okres pracy w zagranicznej szkole akademickiej, jeżeli czas tej pracy został zaliczony zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 204);

b) pomocniczym siłom naukowym okres pracy w tymże charakterze w zagranicznej szkole akademickiej;

c) nauczycielom przedmiotów zawodowych okres pracy zaliczony do służby nauczycielskiej w myśl art. 15 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 47, poz. 462);

d) funkcjonarjuszom państwowym nie więcej aniżeli 10 lat z czasu zasadniczo niepoliczalnej służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej w Państwie Polskim, względnie z czasu służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej w państwie obcem, jeżeli okresy tej służby, czy też pracy nie zostały zaliczone do dodatku starszeństwa, dodatku za trzechlecia, na podstawie ustaw wymienionych w art. 97 ust. 1.

Art. 105.

(stosuje się do funkcjonarjuszów cyw. na mocy art. 92).

Jako służbę w wojsku polskiem uważa się również służbę wojskową, odbytą w polskich formacjach wojskowych, uznanych przez Pań-

stwo, oraz odbytą przed dniem 1 sierpnia 1914 r. służbę w polskich organizacjach wojskowych.

Organizacje wojskowe przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, a służba w nich będzie liczyć się do wysługi emerytalnej tym wojskowym zawodowym, którzy służyli w danej organizacji wojskowej, po ukończeniu 18 lat życia i z tejże organizacji przeszli do służby w polskiej formacji wojskowej lub armji za-borczej.

Jako służbę wojskową w b. państwach za-borczych uważa się służbę wojskową odbytą w Rosji przed dniem 1 listopada 1917 r., w Austro-Węgrzech przed dniem 1 listopada 1918 r., a w Niemczech przed dniem 27 grudnia 1918 r.

Art. 100.

Pomocnicze siły naukowe składają na ręce rektora przy pierwszej nominacji oraz przy ponownej nominacji po przerwie przyrzeczenie służbowe, po nominacji zaś na stałe ślubowanie.

Tekst przyrzeczenia i ślubowania ustali rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświe-cenia Publicznego.

Art. 101.

Do pomocniczych sił naukowych, z wyjąt-kiem pełniących obowiązki na podstawie umowy, mają analogiczne zastosowanie postanowienia, dotyczące prowadzenia wykazów służbowych dla profesorów.

O wykazach służbowych mówi artykuł 8:

Dla każdego profesora prowadzi się wykaz służbowy, do którego wpisuje się wszystkie istotne dane, dotyczące profesora i przebiegu jego służby.

Profesor przy pierwszym objęciu służby składa dokumenty osobiste, potrzebne do wypełnienia wykazu służbowego, w dalszym zaś ciągu służby obowiązany jest składać dokumenty, stwierdzające zmiany, które nie wynikają z zarządzeń władz. Władza zatrzymuje w aktach odpisy złożonych dokumentów, same zaś dokumenty zwraca ich właścicielowi.

Profesor ma prawo przeglądać swój wykaz służbowy, czynić z niego odpisy i wnosić reklamacje.

Wzór wykazu służbowego, jako też szczegółowe przepisy co do jego prowadzenia ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Art. 102.

Dla pomocniczych sił naukowych z wyjątkiem asystentów młodszych i zastępców asystentów prowadzi się listy kwalifikacyjne, obejmujące oceny kwalifikacyjne. Oceny kwalifikacyjne sporządzane są corocznie z końcem roku kalendarzowego przez osoby powołane do wykonywania nadzoru służbowego.

Stopnie oceny kwalifikacyjnej są następujące: dobra, dostateczna, niedostateczna.

Przepisy o sposobie kwalifikowania ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Pu-

blicznego w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Władza winna zainteresowanego zawiadomić o otrzymaniu przezeń oceny niedostatecznej.

Otrzymanie dwukrotnie oceny niedostatecznej w okresie trzyletnim powoduje rozwiązanie stosunku służbowego przy zastosowaniu postanowień ustawy emerytalnej.

Z brzmienia tego art. wynika, że odnosi się on zarówno do mianowanych, jak i kontraktowych (z wyjątkiem młodszych i zastępców asystentów) pomocników naukowych. Oczywiście, ustęp ostatni, dotycz. rozwiązania stosunku służbowego z powodu niedostatecznej oceny, nie będzie miał praktycznego znaczenia odnośnie do pomocników kontraktowych, o ile umowy będą z nimi zawierane na okres krótszy niż 3 lata (por. niżej uwagi do art. 116).

Mianowany na stałe pomocnik naukowy w razie zastosowania do niego ust. ostatniego art. 102 zostaje przeniesiony w stan spoczynku, o ile nabył prawo do uposażenia emerytalnego; jeśli nie, stosunek służbowy rozwiązuje się. Nabycie prawa do uposażenia emer. normuje art. 9. ustawy emerytalnej:

Art. 9.

Prawo do uposażenia emerytalnego nabywa funkcjonariusz państwowy lub zawodowy wojskowy, który po nieprzerwanej conajmniej 15-letniej państwowej służbie cywilnej lub wojskowej, względnie po łącznym nieprzerwanym, conajmniej 15 lat trwającym okresie

państwowej służby cywilnej i wojskowej przechodzi w stan spoczynku z powodów, przewidzianych w ustawie niniejszej lub we właściwych przepisach o stosunkach służbowych, albo też zostaje zwolniony bez utraty praw nabytych.

Wyjątkowo nabywa funkcjonariusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, prawo do uposażenia emerytalnego:

1) po nieprzerwanej, co najmniej 5-letniej państwowej służbie cywilnej względnie wojskowej, lub po łącznym nieprzerwanym, co najmniej 5 lat trwającym okresie państwowej służby cywilnej i wojskowej, z powodu trwałej niezdolności do służby, spowodowanej kalectwem lub chorobą, nabytą bez własnej winy po wstąpieniu do służby.

2) bez względu na czas służby — wskutek trwałej niezdolności do służby z powodu:

a) nieszczęśliwego wypadku, wynikłego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych,

b) działań wojennych w miejscu służbowego pobytu,

c) chorób zakaźnych panujących epidemicznie w miejscu służbowego pobytu, względnie w danej formacji wojskowej.

Przy obliczaniu 15-letniej, względnie 5-letniej służby państwowej, postanowienia art. 16 nie mają zastosowania.

Do 15-letniej wysługi emeryt., która jest warunkiem nabycia prawa do emerytury, wlicza się tylko lata efektywnej służby stałej i prowizorycznej oraz kontraktowej z ograniczeniami (j. w. uwagi

do art. 99). Natomiast nie wlicza się ani służby wojskowej, ani czasu studjów akademickich; te czasokresy dolicza się dopiero przy wymiarze uposażenia emerytalnego i one mają wpływ na wysokość uposażenia.

Art. 105.

Pomocnicze siły naukowe obowiązane są być pomocnikami profesorom w prowadzeniu pracy naukowej, pedagogicznej i administracyjnej.

Art. 104.

Pomocnicze siły naukowe obowiązane są:

- 1) wypełniać polecenia służbowe profesorów, którym podlegają;
- 2) w służbie i poza służbą strzec powagi swego stanowiska i unikać wszystkiego, co mogłoby obniżyć godność ich stanowiska i zaufanie, którego ono wymaga;
- 3) wszelkie prośby, przedstawienia i zażalenia w sprawach służbowych, przysyłać na ręce profesora, któremu służbowo podlegają;
- 4) uzyskiwać za zgodą profesora, któremu służbowo podlegają, zezwolenie dziekana na wszelkie płatne zajęcia uboczne;
- 5) wypełniać obowiązki, określone w regulaminach poszczególnych zakładów szkół akademickich.

Wobec tego, że ustawodawca nie określił w powyższem postanowieniu (pkt. 1) granic obowiązku posłuszeństwa, stosować należy analogicznie

zasady, ustanowione w art. 22 ustawy z dnia 17 lutego 1922 o państwowej służbie cywilnej (Dz. Ust. 21. poz. 164), wedle którego polecenie służbowe nie wiąże urzędnika, jeśli jest oczywiście sprzeczne z prawem. Art. 22 cyt. ustawy brzmi jak następuje:

Urzędnik obowiązany jest wypełniać każde zlecenie swoich przełożonych, o ile ono wyraźnie nie sprzeciwia się obowiązującym przepisom ustawowym.

O ile zlecenie służbowe jest w przekonaniu urzędnika przeciwne dobru służby, albo dobru publicznemu w ogólności lub też zawiera znamiona pomyłki co do faktu albo co do prawa — urzędnik obowiązany jest spostrzeżenie swoje wyjawić władzy przełożonej, lecz w razie potwierdzenia zlecenie to wykonać. O ile zlecenie wydane było ustnie, urzędnik może w wyżej wymienionym wypadku żądać potwierdzenia go na piśmie.

W wypadkach, gdy zniesienie się z władzą przełożoną pociągnęłoby za sobą niewykonalność lub bezprzedmiotowość zlecenia, nieprzeciwne wyraźnie przepisom obowiązującym — urzędnik obowiązany jest zlecenie to wykonać wyjąwszy wypadek grożącej stąd niepowetowanej szkody.

Podobnie do pkt. 4 art. 104 będą miały analogiczne zastosowanie przepisy art. 29 cyt. ust., w myśl którego przełożona władza może odmówić swego zezwolenia jedynie wtedy, gdy uzna, że wykonywanie danego zajęcia stoi w sprzeczności z jego obowiązkami służbowymi, przeszkadza mu w ścisłym

wykonywaniu czynności urzędowych lub może wywołać uzasadnione podejrzenie o stronnicość lub interesowność.

Art. 105.

Art. 14 stosuje się także do pomocniczych sił naukowych z tą zmianą, że doniesienie winno być skierowane do profesora, któremu pomocnicza siła naukowa podlega.

Nieobecność w służbie z powodu choroby dłuższa niż 6 miesięcy powoduje zwolnienie z obowiązków. Dla sił pomocniczych, mianowanych na stałe, okres ten wynosi jeden rok, przy czym przy zwolnieniu zachowują one nabyte prawa emerytalne.

Przy obliczaniu 6-miesięcznego względnie rocznego czasu trwania choroby mają analogiczne zastosowanie przepisy art. 18 ust. 4.

Do ust. 1. art. 105.:

Art. 14.

Profesor obowiązany jest donieść natychmiast dziekanowi o każdej przeszkodzie w pełnieniu obowiązków, wywołanej czy to chorobą, czy innemi uzasadnionemi powodami. Dziekan może żądać udowodnienia tej przeszkody.

Do ust. 3.:

Art. 18. ustęp 4.

Przy obliczaniu rocznego lub dwumiesięcznego czasu trwania urlopu liczą się jako przerwy tylko te okresy czynnej służby, które

wynoszą połowę czasu, spędzonego bezpośrednio przedtem na urlopie. O ile służba czynna trwała krócej, poszczególne okresy urlopu liczą się razem.

Jeśli stały pomocnik naukowy nabył już prawo do emerytury (p. wyżej uwagi do art. 102), to nieobecność z powodu choroby trwająca dłużej niż rok powoduje przeniesienie w stan spoczynku.

Art. 106.

Pomocnicze siły naukowe mają prawo do urlopu wypoczynkowego w okresie wakacyjnym w wymiarze od 4 do 6 tygodni w czasie, ustalonym przez profesora.

Poza urlopem wypoczynkowym może być pomocniczej sile naukowej udzielony urlop:

- a) dla poratowania zdrowia,
- b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych,
- c) dla celów naukowych.

Urlopu do 8 dni w ciągu jednego roku akademickiego udziela właściwy profesor, powyżej tego okresu czasu do dni 14 — dziekan na wniosek właściwego profesora, powyżej ostatniego okresu czasu do dni 30 — rektor na wniosek dziekana, wreszcie powyżej 30 dni w ciągu jednego roku akademickiego — Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek rady wydziałowej.

Urlop dla poratowania zdrowia lub dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątk-

kowych nie może być udzielony na okres dłuższy niż jeden rok, przyczem urlop dla poratowania zdrowia może być płatny do 6 miesięcy, dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych do miesiąca. Za dalszy czas trwania urlopu wstrzymuje się uposażenie służbowe.

Przy obliczaniu sześciomiesięcznego względnie jednomiesięcznego czasu trwania urlopu mają analogiczne zastosowanie przepisy art. 18 ust. 4.

Inne prawa natury ekonomicznej zostały unormowane w ustawie uposażeniowej oraz ust. emerytalnej.

W ustawie uposażeniowej znalazły unormowanie nast. prawa: prawo do uposażenia, do zaliczki, do państwowej pomocy lekarskiej, do ulg kolejowych, t. zw. przywilej egzekucyjny i t. p.

Ustawa uposażeniowa ustanawia 12 grup uposażenia, ale nie ustala zasady zaszeregowania funkcjonarjuszów do poszczególnych grup; uczyniło to dopiero rozp. Rady Min. z d. 9. grudnia 1933 o zasadach zaszeregowania funkcjonarjuszów państwowych do grup uposażenia (Dz. Ust. 102. poz. 781). Pomocników naukowych dotyczą §§ 9. 10. 11. 46. 63. i 64.

§ 9. Kustosze, prosekotorzy, konstruktorzy i obserwatorowie otrzymują uposażenie grupy VII.

§ 10. (1) Asystenci starsi otrzymują przy mianowaniu uposażenie grupy VIII i mogą awansować do grupy VII, a jeżeli posiadają tytuł docenta — do grupy VI.

(2) Asystent starszy, po uzyskaniu tytułu docenta, awansuje z dniem 1 stycznia roku następnego o jedną grupę uposażenia.

§ 11. Adjunkcji w szkołach akademickich otrzymują uposażenie grupy VII i mogą awansować do grupy VI. W razie uzyskania tytułu docenta — awansują z dniem 1 stycznia następnego roku do grupy VI.

St. asystentom i adjunktom przyznane zostało prawo do awansu, który następuje automatycznie w razie uzyskania tytułu docenta: poza tym przypadkiem awans zależy od uznania władzy. Prawo do awansu służy zarówno stałym jak i prowizorycznym st. asystentom i adjunktom. Nie mają możliwości awansowania kustosze, prosektoży, konstruktoży i obserwatorowie.

§ 46. Pozostający w służbie w dniu 1 lutego 1934 r. kustosze, prosektoży, konstruktoży, obserwatorowie i adjunkci zostają zaszeregowani do grupy uposażenia VII, a asystenci starsi — do grupy VIII. Adjunkci, posiadający tytuły docentów, otrzymują z dniem 1 stycznia 1935 r. uposażenie grupy VI, a asystenci starsi, posiadający tytuły docentów — z dniem 1 stycznia 1935 r. uposażenie grupy VII.

§ 46. jest przepisem przejściowym, który reguluje sytuację tych pomocników naukowych, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia pozostają w służbie.

§ 63. (1) Funkcjonariusze państwowi, którzy tracą przy porównaniu dotychczasowej płacy netto z nowem uposażeniem (uposażenie za-

sadnicze wraz z ewentualnym dodatkiem lokalnym, funkcyjnym, służbowym), przyznanem z dniem 1 lutego 1934 r., więcej niż 7% tej dotychczasowej płacy netto, pobierają zasiłek wyrównawczy.

(2) Zasiłek ten winien pokrywać różnicę między pełną stratą a stratą 7%.

(3) Zasiłek wyrównawczy nie przysługuje w przypadkach, w których miałby wynosić mniej, niż 5 zł, jeśli chodzi o pobierających uposażenie grupy VIII i niższej, a mniej niż 10 zł, jeśli chodzi o pobierających uposażenie grupy VII i wyższej.

(4) Przez dotychczasową płacę netto, o której mowa w ust. (1), rozumie się uposażenie, jakie przysługiwało w dniu 1 stycznia 1934 r. wraz z dodatkiem regulacyjnym, ekonomicznym, mieszkaniowym, kresowym, wyrównawczym, funkcyjnym, służbowym i innym stałym dodatkiem miesięcznym, po potrąceniu podatku dochodowego, opłaty emerytalnej i opłaty na Fundusz Pracy.

(5) Przyznane zasiłki winny być zaokrąglone do sum podzielnych przez pięć, przyjmując kwotę od 2 zł 50 gr wzwyż za 5 zł.

§ 64. Zasiłek wyrównawczy nie przysługuje, lub podlega stosownemu zmniejszeniu, jeżeli funkcjonariusz państwowy awansuje do wyższej grupy uposażenia, lub otrzyma dodatek funkcyjny, albo służbowy, którego poprzednio nie otrzymywał lub otrzymywał w niższym wymiarze.

Uposażenia dotyczą jeszcze nast. przepisy ustawy uposażeniowej:

Art. 6.

Funkcjonarjuszowi państwowemu służy prawo do jednego tylko uposażenia, jako wynagrodzenia za ogół czynności, połączonych z jego stanowiskiem służbowym. Za spełnianie czynności dodatkowych, niezwiązanych z jego stanowiskiem, może funkcjonarjusz państwowy otrzymać dodatkowe wynagrodzenie. Zasady przyznawawia tego wynagrodzenia ustala Rada Ministrów.

Art. 7

Funkcjonarjusze państwowi mogą otrzymywać zasiłki i nagrody pieniężne, na wypłatę których wstawiane będą co roku odpowiednie kwoty do preliminarza budżetowego. Również wstawiane będą do preliminarza budżetowego specjalne kwoty dla funkcjonarjuszów państwowych, utrzymujących liczniejszą rodzinę.

Art. 8.

Uposażenie, wypłacane na zasadzie rozporządzenia niniejszego, wolne jest od państwowego podatku dochodowego i opłaty emerytalnej.

Wolne są również od państwowego podatku dochodowego wszelkiego rodzaju zasiłki i nagrody pieniężne, przewidziane w art. 7.

Art. 17.

Termin płatności uposażenia ustala Rada Ministrów.

Art. 18.

Na czas pełnienia obowiązkowej służby wojskowej w szeregach traci funkcjonarjusz

państwowy od najbliższego terminu płatności prawo do uposażenia z tytułu służby cywilnej. Po powrocie z tej służby wojskowej do służby cywilnej służy mu prawo do uposażenia od dnia objęcia służby — według zasad określonych art. 15 lit. a.

Na czas odbywania perijodycznych ćwiczeń wojskowych zatrzymuje funkcjonariusz państwowy uposażenie z tytułu służby cywilnej.

Funkcjonariusz państwowy, powołany do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub ze względów na bezpieczeństwo Państwa, utrzymuje uposażenie, określone dla powołanych do służby wojskowej podczas mobilizacji, a nadto — jeżeli jego uposażenie z tytułu służby cywilnej jest wyższe od uposażenia wojskowego, — otrzymuje od swej władzy cywilnej różnicę do wysokości uposażenia w służbie cywilnej, z uwzględnieniem każdorazowych zmian, zachodzących w uposażeniu w służbie cywilnej i wojskowej.

Art. 11. i 12. dotyczą zaliczki na uposażenie, pomocy lekarskiej i ulg kolejowych:

Art. 11.

Funkcjonariuszom państwowym może być udzielona w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, bezprocentowa zaliczka na uposażenie. Warunki przyznawania i spłaty zaliczek, tudzież ich wysokość określi Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 12.

Rozporządzenie Rady Ministrów unormuje pomoc lekarską dla funkcjonariuszów państwowych i ich rodzin.

Rada Ministrów władna jest przyznać funkcjonarjuszom państwowym i ich małżonkom ulgi w przejazdach państwowymi środkami komunikacyjnymi.

Obecnie obowiązuje rozp. Rady Ministrów z 28. stycznia 1934 r. o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów, sędziów i prokuratorów, członków ich rodzin i emerytów (Dz. Ust. Nr. 10, poz. 81).

Ulgi kolejowe unormowało rozp. Rady Min. z 28. stycznia 1934 r. (Dz. Ust. Nr. 10, poz. 79); przyznaje ono wszystkim funkcjonarjuszom państwowym (stałym i prowizorycznym) i ich żonom 50%-owe ulgi od taryfy normalnej, obowiązującej przed 1. stycznia 1934 r.

Prawo do zwrotu kosztów pogrzebu reguluje art. 20.:

Art. 20.

W razie śmierci funkcjonarjusza państwowego przyznaje się osobie, która poniesie koszty pogrzebu, zwrot tych kosztów, przy czym:

a) jeżeli koszty pogrzebu ponoszą żona albo dzieci lub rodzice, przyznaje się na pokrycie tych kosztów ryczałt w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobranego przez zmarłego uposażenia,

b) jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba, przyznaje się jej zwrot kosztów rzeczywiście poniesionych i udowodnionych, najwyżej jednak

do wysokości, określonej w lit. a), o ile zmarły nie pozostawił majątku ruchomego wystarczającego na pokrycie tych kosztów.

Przywileju egzekucyjnego dotyczy postanowienie art. 21:

Art. 21.

Z uposażenia mogą być dokonywane potrącenia na podstawie:

- 1) postanowień ustawowych;
- 2) tytułów egzekucji sądowej, zaopatrzonych klauzulą wykonalności;
- 3) zarządzeń właściwych władz administracyjnych.

Na podstawie zarządzeń administracyjnych potrącenia mogą być dokonywane jedynie w celu zaspokojenia roszczeń Skarbu Państwa z tytułu stosunku służbowego oraz należności i danin. Roszczeniom Skarbu Państwa służy bez względu na czas ich powstania pierwszeństwo zaspokojenia przed innymi roszczeniami. Wyjątek stanowią roszczenia o alimenty, które winny być traktowane narówni z roszczeniami Skarbu Państwa.

Co do dopuszczalności i wysokości potrąceń należy stosować przepisy, dotyczące egzekucji sądowej i administracyjnej. Nie dotyczy to rat zaliczek na uposażenie oraz opłat za świadczenia Skarbu Państwa w naturze, które potrąca się w pełnej wysokości niezależnie od potrąceń z innego tytułu.

Potrącenia skutecznie władza asygnująca uposażenie.

Sprawę potrąceń z uposażenia funkcjonariuszów państwowych, zatrudnionych w administracji wojskowej, normuje ustawa z 2 kwietnia

1925 r. o potrąceniach z uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego osób wojskowych oraz funkcjonariuszów państwowych w administracji wojskowej (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 58. poz. 439).

W zakresie egzekucji sądowej obowiązuje art. 575 kodeksu postępowania cywilnego :

§ 1. Uposażenie służbowe i zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emerytalne, pensja wdowia i sieroca) osób będących w publiczno-prawnym stosunku służbowym, pracowników samorządowych oraz diety posłów i senatorów, wynagrodzenie pracowników umysłowych i robotników, tudzież świadczenia powtarzające się, których celem jest zapewnienie utrzymania, należnego z tytułu : alimentów, renty za utratę zdolności do pracy, ubezpieczenia, wsparcia lub z jakiegokolwiek innego tytułu prawnego, jeżeli nie przewyższają tysiąca dwustu złotych miesięcznie, — podlegają egzekucji w jednej piątej części, a na zaspokojenie należności alimentarnych także w drugiej piątej części, przyczem zawsze suma stu złotych miesięcznie wolna jest od egzekucji, chyba że dochodzone są należności alimentarne. Jeżeli dłużnik otrzymuje miesięcznie powyżej tysiąca dwustu złotych, egzekucji podlega nadto połowa całej przewyżki, a na zaspokojenie należności alimentarnych również i druga połowa.

§ 2. Przy zbiegu egzekucji należności alimentarnych z egzekucją innych należności jedna piąta część podlega egzekucji za wszystkie długi ogółem, druga zaś część piąta na zaspokojenie samych tylko należności alimentarnych, o ileby pierwsza część na nie przy zbiegu z innymi wierzytelnościami nie wystar-

czała. Według tej samej zasady podlega egzekucji przewyżka ponad tysiąc dwieście złotych miesięcznie.

§ 3. Dodatki, które dłużnik otrzymuje na utrzymanie członka rodziny, podlegają w całości egzekucji na zaspokojenie należności alimentarnych tego członka przed innymi należnościami.

W zakresie egzekucji administracyjnej § 45. Rozp. Rady Min. z 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. Ust. Nr. 62. poz. 580) utrzymuje w mocy dotychczasowe przepisy ustawowe. Wobec nieuregulowania tej sprawy w pragm. akad. należy stosować analogicznie przepisy art. 47. 48. i 49. ustawy o państwowej służbie cywilnej, które normują dopuszczalność i wysokość potrąceń z uposażeń w taki sam sposób, jak art. 575. K. p. c. dla egzekucji sądowej.

Jeśli pomocnicy naukowi pełnią funkcję zastępców profesorów albo mają wykłady zleczone, stosuje się do nich nast. postanowienia pragm. akad.

Art. 89.

Zastępcy profesorów i osoby mające zleczone wykłady i ćwiczenia pozostają w stosunku umownym do Państwa.

Wybór osób należy do właściwej rady wydziałowej.

Umowę podpisuje rektor, wymaga ona jednak zatwierdzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Zastępcy profesorów powinni w każdym razie być zobowiązani do pełnej ilości godzin wykładów i ćwiczeń, przywiązanych do danej katedry.

Art. 90.

Zasady umów, o ile nie są unormowane przepisami uposażeniowymi, ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 107.

uchylony nowelą do pragm. akad.

Art. 108.

Rozwiązanie stosunku służbowego prowizorycznej pomocniczej siły naukowej następuje z upływem terminu w piśmie nominacyjnem określonego (art. 96). Nadto rektor może rozwiązać stosunek służbowy przed powyższym terminem za trzymiesięcznym wypowiedzeniem na wniosek rady wydziałowej.

Z brzmienia tego artykułu wynika, że rektor może (na wniosek rady wydziałowej) rozwiązać stosunek służbowy prowizorycznego pomocnika naukowego bez podawania motywów.

Art. 109.

Jeżeli wskutek zmian w organizacji szkoły akademickiej niema możliwości zatrudnienia nadal pomocniczej siły naukowej, mianowanej na stałe, lub jeżeli zajdą okoliczności, niepozwalające ze względu na dobro szkoły na pozostawienie takiej

siły pomocniczej na danem stanowisku, ani na dalsze zatrudnienie jej na innem odpowiednim stanowisku w szkołach akademickich, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może przenieść ją w stan nieczynny.

Pomocnicza siła naukowa, przeniesiona w stan nieczynny, zatrzymuje pełne uposażenie służbowe i okres ten liczy się do wymiaru emerytury.

Jeżeli w przeciągu 6-ciu miesięcy nie nastąpi powołanie do czynnej służby, należy pomocniczą siłę naukową zwolnić ze służby państwowej przy zastosowaniu odnośnych przepisów emerytalnych.

Jeśli stały pomocnik naukowy, który nie nabył prawa do emerytury (por. uwagi do art. 102), został przeniesiony w stan nieczynny z powodu zmian w organizacji szkoły a następnie po upływie 6-mies. okresu stanu nieczynnego zwolniony ze służby, ma prawo w myśl art. 44. ust. emer. do odprawy w wysokości 3 miesięcznego uposażenia ostatnio pobieranego. To samo prawo służy stałemu funkcjonariuszowi, który opuszcza służbę z powodu trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych, nabytej wskutek choroby lub kalectwa bez własnej winy, a nie nabył jeszcze prawa do emerytury w myśl art. 10 ust. emer.

Art. 110.

Przepisy art. 26 i 27 stosują się analogicznie do pomocniczych sił naukowych z tą zmianą, że przyjęcie zgłoszenia należy do rektora.

Art. 26.

Profesor ma prawo zgłosić ustąpienie z katedry.

Zgłoszenie ustąpienia powinno być dokonane pisemnie i wymaga przyjęcia przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Jeżeli w przeciągu 4 tygodni od dnia otrzymania przez Ministra zgłoszenia ustąpienia z katedry profesor nie otrzymał decyzji, zgłoszenie uważa się za przyjęte.

Przyjęcie zgłoszenia może odroczyć Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego jeżeli profesor pozostaje w śledztwie karnem lub dyscyplinarnem lub zalega z zobowiązaniami pieniężnymi, wynikłymi ze stosunku służbowego.

Art. 27.

Przez dobrowolne ustąpienie z katedry profesor traci wszelkie prawa wynikające ze stosunku służbowego dla niego i rodziny.

W razie ponownej nominacji Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może przywrócić profesorowi prawa, nabyte poprzednią służbą.

Art. 111.

Za mniejsze uchybienia obowiązkom rektor wymierza pomocniczym siłom naukowym karę porządkową upomnienia.

Cięższe naruszenia obowiązków służbowych pomocniczych sił naukowych pociągają za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną.

Art. 112.

Karami dyscyplinarnemi są:

- 1) nagana,
- 2) uchylony j. w. (art. 107),
- 3) odliczenie lat służby od roku do 3 lat,
- 4) przeniesienie mianowanej na stałe pomocniczej siły naukowej w stan spoczynku z umniejszeniem uposażania najwyżej o 50%,
- 5) wydalenie ze służby.

Art. 113.

Art. 29, 30, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 43, 45, 46, 47, 48 ust. 2 oraz 49 do 88 stosują się dosłownie lub analogicznie w sprawach dotyczących adjunktów, kustoszów, konstruktorów (instruktorów), prosekatorów, obserwatorów i asystentów starszych w służbie czynnej, w stanie nieczynnym i w stanie spoczynku.

Do pomocniczych sił naukowych, przeniesionych w stan nieczynny, stosuje się kary dyscyplinarne, przewidziane w art. 37.

Art. 29.

Jeżeli w tej samej sprawie wszczęto postępowanie karno-sądowe i postępowanie dyscyplinarne, to ostatnie może być tylko wtedy zawieszona, jeżeli orzeczenie komisji dyscyplinarnej jest ściśle uzależnione od wyroku sądu karnego.

Art. 30.

Profesor skazany na karę sądową, która pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania

urzędu publicznego, zostaje usunięty z katedry przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego bez postępowania dyscyplinarnego.

Art. 32.

Kary dyscyplinarne mogą być nakładane tylko orzeczeniem właściwej komisji dyscyplinarnej.

Przy wymierzaniu kar dyscyplinarnych należy w każdym poszczególnym wypadku mieć na względzie doniosłość przewinienia i powstałej z tego powodu szkody, stopień winy, jako też dotychczasowe zachowanie się obwinionego.

Art. 34.

Kara usunięcia z katedry powoduje utratę wszelkich praw, związanych ze stanowiskiem profesora, oraz prawa wykładania (*venia ligendi*).

Art. 35.

Członkom rodziny profesora, usuniętego z katedry (art. 30 i 31 p. 6), może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek rady wydziałowej, w razie okoliczności zasługujących na szczególne uwzględnienie przyznać odpowiedni zasiłek na utrzymanie, który nie może przewyższać ich normalnego zaopatrzenia wdowiego lub sierociego, — a to albo już od daty wstrzymania uposażenia usuniętego profesora, albo dopiero po jego śmierci.

Do zasiłku tego mają zastosowanie przepisy emerytalne o utracie prawa do zaopatrzenia wdowiego i sierociego.

Art. 36.

Profesorowie w stanie spoczynku podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej z powodu przewinień służbowych, popełnionych w służbie czynnej.

Art. 37.

Do profesorów w stanie spoczynku stosuje się następujące kary dyscyplinarne:

- 1) nagana,
- 2) stałe lub czasowe zmniejszenie uposażenia najwyżej o 25%,
- 3) w razie okoliczności szczególnie obciążających, — utrata wszelkich wynikających ze stosunku służbowego praw profesora i jego rodziny z analogicznym zastosowaniem postanowień art. 35.

Art. 38.

Dla profesora w stanie spoczynku właściwą jest komisja dyscyplinarna, której podlegał w chwili przeniesienia w stan spoczynku.

Art. 39.

Jeżeli od chwili przewinienia do chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego upłynęło lat pięć, postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte, a w razie wszczęcia — należy je umorzyć.

Jeżeli jednak przewinienie zawiera znamiona przestępstwa karnego, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej, niż przedawnienie karne.

Art. 43.

Członkowie Komisji Dyscyplinarnych są w wykonywaniu swoich funkcji samodzielni i niezawisli.

Członkowie pełnią obowiązki swoje bezpłatnie.

Za podróże, odbyte celem udziału w posiedzeniach komisyjnych, należą im się diety i koszta podróży.

Art. 45.

Komisje dyscyplinarne otrzymują pomieszczenie i pomoc kancelaryjną od odnośnej szkoły akademickiej: Wyższa Komisja Dyscyplinarna — od Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 46.

Członek komisji dyscyplinarnej traci mandat, jeżeli przestanie być profesorem w danej miejscowości; członek wyższej komisji dyscyplinarnej — jeżeli przestanie być profesorem państwowych szkół akademickich.

Profesor, przeciw któremu toczy się postępowanie karno-sądowe lub dyscyplinarne, nie może pełnić obowiązków członka komisji dyscyplinarnej, a jeżeli postępowanie zakończy się ukaraniem, przestaje być członkiem komisji.

Art. 47.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może dla danej sprawy dyscyplinarnej delegować komisję dyscyplinarną przy innej szkole akademickiej na prośbę obwinio-

nego, na wniosek senatu, lub jeżeli śledztwo zostało wdrożone przez Ministra (art. 51), — mocą własnej decyzji.

Art. 48.

Żadna uchwała komisji nie może być pociągnięta bez wysłuchania rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 49.

Obwiniony ma prawo powołać obrońcę z grona profesorów państwowych szkół akademickich lub prosić senat o wyznaczenie takiego obrońcy z urzędu.

Obrońca, wyznaczony przez senat, nie może odmówić podjęcia się obrony. Nie może być obrońcą członek tej komisji, przed którą sprawa się toczy.

Obrońcy nie wolno przyjmować wynagrodzenia. Skarb Państwa zwraca obrońcy, który został ustanowiony z urzędu, niezbędne koszty, poniesione w interesie obrony.

Imię i nazwisko obrońcy obwiniony podaje do wiadomości przewodniczącego najpóźniej w przededniu rozprawy.

Art. 50.

Postępowanie dyscyplinarne jest tajne.

Uchwały i orzeczenia komisji dyscyplinarnej można ogłaszać jedynie za zezwoleniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek komisji.

Art. 51.

Rektor szkoły akademickiej w razie otrzymania wiadomości o naruszeniu obowiązków przez profesora, po zarządzeniu przesłuchania

tegoż i przeprowadzeniu w razie potrzeby dochodzenia wstępnego, przedstawia sprawę senatowi, który rozstrzyga, czy ma być wdrożone postępowanie dyscyplinarne.

Prawo wdrożenia postępowania dyscyplinarnego służy także Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

O wdrożeniu postępowania dyscyplinarnego rektor zawiadamia obwinionego na piśmie, uwiadamiając jednocześnie o tem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 52.

O ile dochodzenie wstępne nie wyjaśniło dostatecznie faktu naruszenia obowiązków, rektor bądź na skutek uchwały senatu, bądź na żądanie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zarządza przeprowadzenie odpowiedniego śledztwa.

Jeżeli postępowanie dyscyplinarne wdrożone zostało przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Minister może zarządzić śledztwo przez delegowanego przez siebie w tym celu profesora jednej z państwowych szkół akademickich.

Do śledztwa nie może być wyznaczony ani członek komisji dyscyplinarnej, ani rzecznik dyscyplinarny lub jego zastępca.

Art. 53.

Prowadzący śledztwo przesłuchuje świadków, a w razie potrzeby znawców, i bada wszystkie okoliczności potrzebne do wyjaśnienia sprawy. W razie potrzeby prowadzący śledztwo może zwrócić się do właściwego sądu karnego o przesłuchanie świadka lub znawcy pod przysięgą.

Połączone z temi czynnościami koszty zwracane są sądowi z budżetu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 54.

Prowadzący śledztwo może żądać współdziałania władz administracyjnych i policyjnych, w szczególności w sprawie przesłuchania świadków i znawców.

Obwiniony w toku śledztwa powinien mieć możność wypowiedzenia się co do stawianych mu zarzutów i co do wyniku śledztwa; przeglądania aktów prowadzący śledztwo może odmówić, jeżeli uzna to za szkodliwe dla celów śledztwa.

Odmowa obwinionego lub fizyczna niemożność zeznawania nie wstrzymuje śledztwa.

Art. 55.

Rzecznik dyscyplinarny ma prawo wglądu w akta śledztwa i stawiania wniosków prowadzącemu śledztwo, który obowiązany jest wnioski te, o ile dotyczą rozszerzenia materiału dowodowego, uwzględnić.

Art. 56.

Po wdrożeniu postępowania dyscyplinarnego (art. 51), lub też po ukończeniu śledztwa, rektor przesyła rzecznikowi dyscyplinarnemu akta celem przedstawienia wniosków, poczem wraz z wnioskami rzecznika dyscyplinarnego przesyła je komisji dyscyplinarnej.

Wniosek rzecznika dyscyplinarnego o ukaranie winien zawierać:

a) imię i nazwisko oraz dane osobowe obwinionego,

b) dokładne określenie zarzuczonego czynu ze wskazaniem czasu, miejsca i innych okoliczności jego popełnienia oraz powołanie naruszonego tym czynem przepisu,

c) wymienienie proponowanej kary dyscyplinarnej,

d) uzasadnienie oskarżenia.

Wniosek w razie potrzeby winien zawierać wykaz świadków i biegłych, których wezwania na rozprawę żąda rzecznik dyscyplinarny; winny być również wskazane inne dowody, których przeprowadzenie na rozprawie dyscyplinarnej rzecznik uważa za niezbędne.

Art. 57.

Komisja dyscyplinarna uchwała albo uzupełnienie śledztwa, albo przekazanie sprawy do rozprawy dyscyplinarnej.

Uzupełnienia śledztwa dokonywa się zgodnie z art. 53, 54 i 55.

W razie cofnięcia przez rzecznika wniosku o ukaranie przed rozpoczęciem rozprawy dyscyplinarnej, przewodniczący komisji przesyła akta sprawy władzy, która wdrożyła postępowanie dyscyplinarne, celem umorzenia.

Art. 58.

Przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza dzień rozprawy dyscyplinarnej, wzywa obwinionego z równoczesnym doręczeniem mu wniosku rzecznika o ukaranie, oraz udziela do wiadomości listę członków kompletu orzekającego. Równocześnie zawiadamia o dniu rozprawy dyscyplinarnej rzecznika dyscyplinarnego, któremu również doręcza listę członków kompletu orzekającego oraz zawiadamia

obrońcę. Z wezwaniem na rozprawę obwinionego połączone może być zastrzeżenie, że w razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa rozprawa będzie przeprowadzona i orzeczenie wydane zaocznie.

Komisja dyscyplinarna może, a w przypadkach wskazanych w art. 56 ust. 3, winna wezwać do rozprawy dyscyplinarnej także świadków i biegłych.

Pomiędzy doręczeniem wniosku rzecznika dyscyplinarnego obwinionemu a terminem rozprawy powinno upłynąć co najmniej 14 dni.

Art. 59.

W czasie między doręczeniem uchwały przekazującej a rozprawą obwiniony i jego obrońca mają prawo przeglądać akta sprawy, z wyjątkiem protokółów obrad, i sporządzać z nich odpisy, a nadto stawiać wnioski co do środków dowodowych na rozprawie dyscyplinarnej.

Art. 60.

Przewodniczący kieruje rozprawą i czuwa nad biegiem postępowania pod względem formalnym i rzeczowym.

Art. 61.

Rozprawa dyscyplinarna odbywa się wyłącznie przy udziale osób uprawnionych przez rozporządzenie niniejsze do udziału w sprawie.

Art. 62.

Rozprawę dyscyplinarną należy w miarę możliwości przeprowadzić w jednym ciągu z uwzględnieniem koniecznych przerw, można

jednak uchwałą kompletu z ważnych powodów ją odroczyć.

W razie odroczenia, jeżeli w składzie kompletu zajdzie zmiana, postępowanie dowodowe przeprowadza się ponownie.

Art. 63.

Rozprawa rozpoczyna się odczytaniem uchwały przekazującej, a w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej — orzeczenia komisji i odwołania, poczem następuje przesłuchanie świadków i znawców oraz w miarę potrzeby odczytanie protokołu dochodzenia wstępnego i śledztwa, jak również innych aktów i dokumentów.

Członkowie komisji dyscyplinarnej mają prawo zadawać pytania obwinionemu, świadkom i znawcom.

Przewodniczący uprzedza świadków i biegłych, że złożenie fałszywego zeznania jest przestępstwem, zagrożonem karą w Kodeksie Karnym.

Obwinionemu lub też jego obrońcy oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu służy prawo wypowiedzania się co do poszczególnych środków dowodowych i odwodowych oraz zadawania pytań świadkom i znawcom.

Po zakończeniu postępowania dowodowego następują wywody i wnioski rzecznika dyscyplinarnego tudzież obwinionego i jego obrońcy. Obwiniony ma w każdym wypadku głos ostatni.

Art. 64.

Komisja dyscyplinarna może w swem orzeczeniu opierać się tylko na faktach i okolicznościach, stwierdzonych na rozprawie.

Komisja wydaje orzeczenie, w którym albo uwalnia obwinionego od zarzutu naruszenia obowiązków, albo uznaje go winnym; w tym ostatnim wypadku komisja nakłada jedną z kar, wymienionych w art. 31 lub 37.

Art. 65.

Narada i głosowanie kompletu orzekającego przy rozstrzyganiu sprawy są tajne.

Sentencję orzeczenia sporządza się na piśmie, które podpisują przewodniczący i członkowie kompletu.

Sentencję tę ogłasza stronom przewodniczący zaraz po naradzie i głosowaniu.

Odpis orzeczenia, które powinno być przygotowane w ciągu dni 8 po ogłoszeniu sentencji, doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu.

Orzeczenie powinno zawierać:

- a) dzień wydania orzeczenia,
- b) wymienienie komisji dyscyplinarnej oraz nazwisk przewodniczącego, członków kompletu orzekającego, protokolanta i rzecznika dyscyplinarnego,
- c) wymienienie imienia, nazwiska, charakteru służbowego i siedziby urzędowej obwinionego,
- d) przedmiot obwinienia,
- e) sentencję orzeczenia,
- f) uzasadnienie orzeczenia.

Art. 66.

Z przebiegu rozprawy dyscyplinarnej sporządza się protokół, w którym należy zapisać datę, miejsce rozprawy, nazwiska przewodniczącego i członków kompletu orzekającego

oraz protokółanta, stron i obrońcy, nadto dokładne streszczenie przebiegu rozprawy.

Protokół podpisują przewodniczący kompletu orzekającego i protokółant.

Art. 67.

Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej może zarówno obwiniony, jak i rzecznik dyscyplinarny odwołać się do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej z powodu orzeczenia o winie i karze.

Odwołanie należy wnieść w ciągu dni 8 po dniu doręczenia odpisu orzeczenia na ręce przewodniczącego komisji dyscyplinarnej, który je bezzwłocznie przesyła wraz z właściwymi aktami do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Odwołanie odracza wykonanie orzeczenia.

Odwołanie może dotyczyć całości orzeczenia lub jego części.

Odwołanie od orzeczenia co do winy uważa się za zwrócone także przeciwko orzeczeniu o karze.

Rzecznik dyscyplinarny i obwiniony mogą cofnąć odwołanie do chwili rozpoczęcia rozprawy w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Art. 68.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna wydaje postanowienia w przypadkach:

- 1) gdy odwołanie jest spóźnione lub wniesione przez osobę nieuprawnioną,
- 2) gdy uzna za potrzebne uzupełnienie śledztwa.

W pierwszym przypadku Wyższa Komisja Dyscyplinarna odrzuca odwołanie, a w drugim odnosi się do rektora o uzupełnienie śledztwa w wskazanym kierunku.

W wszystkich innych przypadkach Wyższa Komisja Dyscyplinarna przeprowadza rozprawę dyscyplinarną i wydaje orzeczenie, stosując analogicznie przepisy o rozprawie dyscyplinarnej i orzekaniu w I instancji.

Art. 69.

W razie śmierci obwinionego postępowanie dyscyplinarne podlega umorzeniu, może być jednak przeprowadzone do końca na żądanie ustawowych spadkobierców obwinionego.

Rozwiązanie stosunku służbowego nie powoduje umorzenia postępowania dyscyplinarnego.

Art. 70.

Przewodniczący komisji dyscyplinarnej przesyła właściwemu senatowi oraz Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego odpis orzeczenia dyscyplinarnego, stwierdzając jego prawomocność.

Wykonanie kar, wymienionych w art. 31 p. 4, 5 i 6 oraz w art. 37 p. 2 i 3, należy do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Odpis orzeczenia dyscyplinarnego dołącza się do akt osobowych.

Po upływie lat 5 lat od daty uprawomocnienia się skazującego orzeczenia dyscyplinarnego, z wyjątkiem orzeczeń, skazujących na kary przeniesienia w stan spoczynku lub usunięcia z katedry, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może na prośbę skazanego zarządzić sporządzenie dla niego nowego wykazu służbowego z opuszczeniem wzmianki o skazaniu oraz usunięcie z aktów

osobowych odpisu orzeczenia dyscyplinarnego, jeżeli skazany w ciągu tego okresu nie był ponownie karany dyscyplinarnie.

Art. 71.

Na podanie profesora skazanego prawomocnie na karę dyscyplinarną, lub na podanie jego ustawowych spadkobierców, można wznowić postępowanie nawet po wykonaniu kary, jeżeli osoby te przedstawią takie nowe fakty i środki dowodowe, które bądź same przez się bądź w związku z faktami poprzednio ustalonymi lub dowodami poprzednio zebranymi mogą spowodować uwolnienie od zarzutu lub łagodniejszy wymiar kary dyscyplinarnej.

Na wniosek rzecznika dyscyplinarnego może nastąpić wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego, jeżeli umorzenie sprawy albo wydanie orzeczenia nastąpiło wskutek przestępstwa karnego.

Art. 72.

Podanie o wznowienie postępowania wnosi się do tej komisji dyscyplinarnej (Wyższej Komisji Dyscyplinarnej), która wydała orzeczenie ostateczne. Komisja rozstrzyga bez rozprawy o dopuszczalności wznowienia. Przeciwnie rozstrzygnięciu komisji dyscyplinarnej można na zasadach art. 67 wnieść odwołanie do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Jeżeli decyzję o wznowieniu postępowania powzięła Wyższa Komisja Dyscyplinarna, zawiadamia ona o tem właściwą komisję dyscyplinarną celem ponownego przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

Podanie o wznowienie postępowania dyscyplinarnego należy wnosić w ciągu 30 dni od dnia, w którym profesor, a w razie jego śmierci — spadkobiercy, powzięli wiadomość o przyczynie uzasadniającej wznowienie.

Art. 73.

W przypadku dopuszczenia wznowienia postępowania Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może wstrzymać wykonanie kary.

Art. 74.

Jeżeli profesora, na którego korzyść wznowione zostało postępowanie dyscyplinarne, uznano winnym ponownie, nie można orzec kary surowszej od nałożonej poprzednio.

Przy wykonywaniu ponownego orzeczenia należy uwzględnić karę już poniesioną.

W razie orzeczenia uniewinniającego lub skazującego na karę łagodniejszą, Skarb Państwa obowiązany jest zwrócić profesorowi, lub w razie jego śmierci członkom jego rodziny, uprawnionym do zaopatrzenia wdowiego lub sierociego, — sumę, jaką on względnie członkowie rodziny wskutek poprzedniego skazania stracili z dochodów służbowych lub zaopatrzenia.

Art. 75.

Jeżeli naruszenie obowiązków przez profesora ma cechy czynu, objętego powszechnymi ustawami karnymi senat, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub o ile sprawa skierowaną już została do komisji, komisja dyscyplinarna — czyni doniesienie karne.

Art. 76.

Sądy karne zawiadamiają o wdrożeniu postępowania karnego przeciwko profesorowi państwowej szkoły akademickiej, jako też o jego zakończeniu, rektora danej szkoły, który po zakończeniu sprawy karnej może żądać przesłania jej aktów. To samo prawo służy komisji dyscyplinarnej.

Po otrzymaniu wiadomości o wdrożeniu sądowego postępowania karnego, rektor postępuje zgodnie z art. 51, doniesienie zaś o zakończeniu postępowania sądowego przesyła o ile postępowanie dyscyplinarne w tej sprawie jest wdrożone, komisji dyscyplinarnej.

Art. 77.

Jeżeli przeciw profesorowi wdrożono postępowanie karne lub dyscyplinarne, a pozostawienie go w czynnościach służbowych ze względu na rodzaj i doniosłość podniesionych przeciwko niemu zarzutów nie jest wskazane, może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub senat każdej chwili zawiesić profesora w obowiązkach.

O zawieszeniu przez senat należy niezwłocznie uwiadomić Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 78.

Zarządzenie aresztu sądowego (śledczego) powoduje zawieszenie aresztowanego w obowiązkach przez rektora.

W nagłych przypadkach rektor ma prawo zawiesić profesora tymczasowo w obowiązkach, jeżeli ze względu na rodzaj zarzutu dalsze

wykonywanie przez profesora obowiązków narażałoby powagę szkoły akademickiej lub groziło jej dobru.

Tymczasowe zawieszenie nie podlega zażaleniu.

Art. 79.

Sprawę zarządzonego przez siebie tymczasowego zawieszenia profesora w obowiązkach rektor przedstawia na najbliższym posiedzeniu senatu, nie później jednak niż w przeciągu dni 7. Senat obowiązany jest bezzwłocznie powziąć uchwałę, zatwierdzającą lub uchylającą zawieszenie.

Jeżeli uchwała senatu jest zgodna ze stanowiskiem rektora, składa się ją Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wiadomości. Jeżeli senat zajmuje inne stanowisko niż rektor, ten ostatni przedstawia sprawę Ministrowi do ostatecznego rozstrzygnięcia.

Art. 80.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może po zasięgnięciu opinii senatu obniżyć na czas trwania zawieszenia uposażenie profesora, najwyżej jednak o połowę.

Art. 81.

Zawieszenie w obowiązkach kończy się najpóźniej z chwilą zakończenia postępowania dyscyplinarnego.

Jeżeli jednak przyczyny, które spowodowały zawieszenie, odpadną wcześniej, zawieszenie może być każdego czasu uchylone przez władzę, która je zarządziła.

Art. 82.

Od orzeczenia senatu o zawieszeniu w obowiązkach służy obwinionemu prawo wniesienia na ręce rektora sprzeciwu do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w ciągu dni 8, licząc od dnia następnego po otrzymaniu odpisu orzeczenia.

Sprzeciw nie wstrzymuje wykonania orzeczenia.

Art. 83.

W razie orzeczenia skazującego na jedną z kar, wymienionych w art. 31 p. 3-6, czasu zawieszenia w obowiązkach nie liczy się do czasu służby czynnej.

Jeżeli postępowanie dyscyplinarne umorzono (art. 57), lub jeżeli zapadło orzeczenie uniewinniające lub skazujące na kary, wymienione w art. 31 p. 1 i 2, wypłaca się profesorowi zatrzymaną część uposażenia, a czas zawieszenia liczy się do czasu służby.

Art. 84.

Doręczenia, o których mowa w rozporządzeniu niniejszem, są ważne, o ile uskutecznione są do rąk własnych obwinionego, jego obrońcy tudzież rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcy.

Jeżeli miejsce pobytu obwinionego nie da się ustalić, a obrońcy nie ustanowiono, należy wówczas ustanowić obrońcę z urzędu i doręczyć mu odnośne pismo.

Art. 85.

O ile rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi, zażalenia przeciwko zarządzeniom

i uchwałąm komisji dyscyplinarnej lub przewodniczącego tej komisji można wnosić tylko łącznie z zażaleniem przeciwko ostatecznemu zarządzeniu lub uchwale, albo z odwołaniem od orzeczenia.

Zażalenie należy wnosić na ręce przewodniczącego komisji, który przesyła je wraz z aktami Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna rozstrzyga zażalenie bez rozprawy.

Bieg terminu rozpoczyna się z dniem następującym po doręczeniu.

O ile termin przypada na niedzielę lub dzień świąteczny, termin kończy się następnego dnia powszedniego.

Dzień wysłania zażalenia lub odwołania przez pocztę uważa się za dzień ich wniesienia.

Art. 86.

W razie przekroczenia terminu, Wyższa Komisja Dyscyplinarna może na prośbę obwinionego zezwolić na przywrócenie terminu, o ile obwiniony wykaże, że niezależnie od jego woli i winy okoliczności nie pozwoliły mu dotrzymać terminu.

Prośbę o przywrócenie terminu wnosić należy równocześnie z zażaleniem lub odwołaniem do właściwej komisji dyscyplinarnej, która po zasięgnięciu opinii rzecznika dyscyplinarnego przesyła ją do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna, zezwalając na przywrócenie terminu, może zarazem rozstrzygnąć odwołanie lub zażalenie.

Art. 87.

W postępowaniu dyscyplinarnem winny być w uzupełnieniu postanowień niniejszego rozporządzenia stosowane analogicznie postanowienia, objęte Kodeksem Postępowania Karnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 83, poz. 725) w: art. 41 § 1 i 2, art. 42—44, art. 45 § 1, art. 46, art. 59, art. 92, art. 98—99, art. 101, art. 103—104, art. 106—108, art. 110—114, art. 116, art. 117 § 2, art. 124—126, art. 132, art. 134—138, art. 140, art. 304—308, art. 310—311, art. 315, art. 330, art. 331 § 1, art. 336—338, art. 342, art. 348—353, art. 359, art. 361—363, art. 364 § 1, art. 365—366, art. 373—374, art. 376, art. 379—380, art. 497, art. 499, art. 500 pkt. *a*) i *b*), art. 501 pkt. *a*), *b*) i *d*), art. 588 § 1—4 oraz art. 141 z tą zmianą, że do biegłych i tłumaczy winny być stosowane w miejsce postanowień cytowanych w § 1 tegoż artykułu, postanowienia art. 98, 107, 116 i 117 § 2.

Art. 88.

Pisma dotyczące postępowania dyscyplinarnego, wolne są od wszelkich opłat skarbowych.

Art. 114.

Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych pomocniczych sił naukowych powołane są oddzielne komisje dyscyplinarne w poszczególnych szkołach akademickich.

Członków komisji powołuje senat na okres trzyletni z pośród profesorów i pomocniczych sił naukowych odnośnej szkoły. Senat wyznacza z pośród członków, będących profesorami, prze-

wodniczącego i jego zastępcę. Komisje obradują i orzekają w kompletach, złożonych z trzech osób i tworzonych przez przewodniczącego dla każdej sprawy w ten sposób, aby jeden z członków pochodził z pośród pomocniczych sił naukowych.

Rzecznika dyscyplinarnego powołuje senat z pośród profesorów na lat 3.

Drugą instancją w sprawach dyscyplinarnych pomocniczych sił naukowych jest senat.

Art. 115.

Postanowieniom art. 92 — 100 oraz 105 — 114 nie podlegają pełniący obowiązki na podstawie umowy adjunkci, kustosze, konstruktorzy (instruktorzy), prosektorzy, obserwatorzy i asystenci starsi, a nadto wszyscy asystenci młodsi (demonstratorzy i elewi) i zastępcy asystentów.

Do umów, zawieranych z kontraktowymi pomocnikami naukowymi odnoszą się wymienione we „Wstępie“ przepisy prawa cywilnego.

Pomocnicy kontraktowi nie mają prawa do państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonariuszów państw. i dlatego podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby na podstawie ustawy z 28 marca 1933 o ubezpieczeniu społ. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396), która weszła w życie z dniem 1. stycznia 1934 (p. rozp. Ministra Opieki Społecznej z 27. grudnia 1933 Dz. Ust. 102. poz. 789).

Pomocnicy kontraktowi podlegają również (na równi z mianowanymi prowizorycznie) obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie rozp. Prez. z dnia 24.

listopada 1927 o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 106 poz. 911) t.j. ubezpieczenia *a)* na wypadek braku pracy, *b)* na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu, *c)* na starość, i *d)* na wypadek śmierci.

Na podstawie art. 6 powołanego rozp. mogą być zwolnieni na własne żądanie od obowiązku ubezpieczenia w Z. U. P. U. m. i. studenci państw. szkół akademickich, aplikanci adwokaccy i kandydaci notarialni, lekarze i weterynarze, zatrudnieni u techników cywilnych mających prawo samodzielnego prowadzenia robót (inżynierów wszelkich kategorii, architektów i mierniczych), kandydaci do tego zawodu, duchowni uznanych w państwie wyznań.

Pomocnicy kontraktowi oraz ich żony mają prawo do ulg kolejowych w tym samym zakresie, co mianowani (rozp. Rady Min. z 28. stycznia 1934 Dz. Ust. Nr. 10, poz. 79).

Art. 116.

Asystenci młodszy (demonstratorzy i elewi) oraz zastępcy asystentów powoływani są wyłącznie na podstawie umowy.

Warunkiem powołania asystenta młodszego (demonstratora i elewa) jest w zasadzie posiadanie dyplomu niższego stopnia naukowego.

Wyjątkowo na wniosek rady wydziałowej na asystenta młodszego może być powołany student w ostatnich latach studjów lub absolwent,

Warunkiem powołania na zastępcę asystenta jest ukończenie conajmniej 3 lat studjów.

Umowę zawiera się na okres roku akademickiego lub na krótszy okres czasu.

Stosunek umowny asystenta młodszego może trwać najwyżej 3 lata, zastępcy asystenta — najwyżej dwa lata.

W przypadkach wyjątkowych na wniosek rady wydziałowej Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zezwolić na przedłużenie stosunku umownego najwyżej na dalsze dwa lata tym asystentom młodszym, którzy posiadają wyższy stopień naukowy.

To postanowienie odnosi się tylko do młodszych asystentów i do zastępców asystenta. Umowy z innymi pomocnikami naukowymi mogą być zatem zawierane na dłuższy okres czasu aniżeli jeden rok. Z zestawienia art. 115 z art. 116 wynika również, że mogą one być odnawiane bez ograniczenia, bo niema żadnych zastrzeżeń w ustawie co do czasu trwania tej służby kontraktowej.

Art. 117.

Umowa powinna zawierać:

1) stanowisko służbowe, nazwę szkoły akademickiej oraz katedry lub zakładu, minimalny wymiar zajęcia tygodniowego i okres, na który umowa obowiązuje,

2) zakres obowiązków, zakreślonych analogicznie do art. 103 i 104,

3) wymiar wynagrodzenia lub powołanie się na przepisy normujące wynagrodzenie,

4) postanowienie, że w razie naruszenia obowiązków rektor ma prawo natychmiastowego rozwiązania stosunku służbowego bez prawa do odszkodowania.

Umowę podpisuje dziekan.

TYTUŁ IV.

Postanowienia końcowe.

Art. 118.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 119.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą: art. 12 p. 8, art. 19 p. 11, art. 26 p. 3, art. 32 p. 4 w odniesieniu do pomocniczych sił naukowych, art. 39 p. 2, art. 43, 46, 47, 48, 49 i art. 62 do 66 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494), ustawa z dnia 26 września 1922 r. w sprawie częściowego zawieszenia art. 47 powołanej ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 830) oraz wszelkie przepisy prawne, sprzeczne z rozporządzeniem niniejszem.

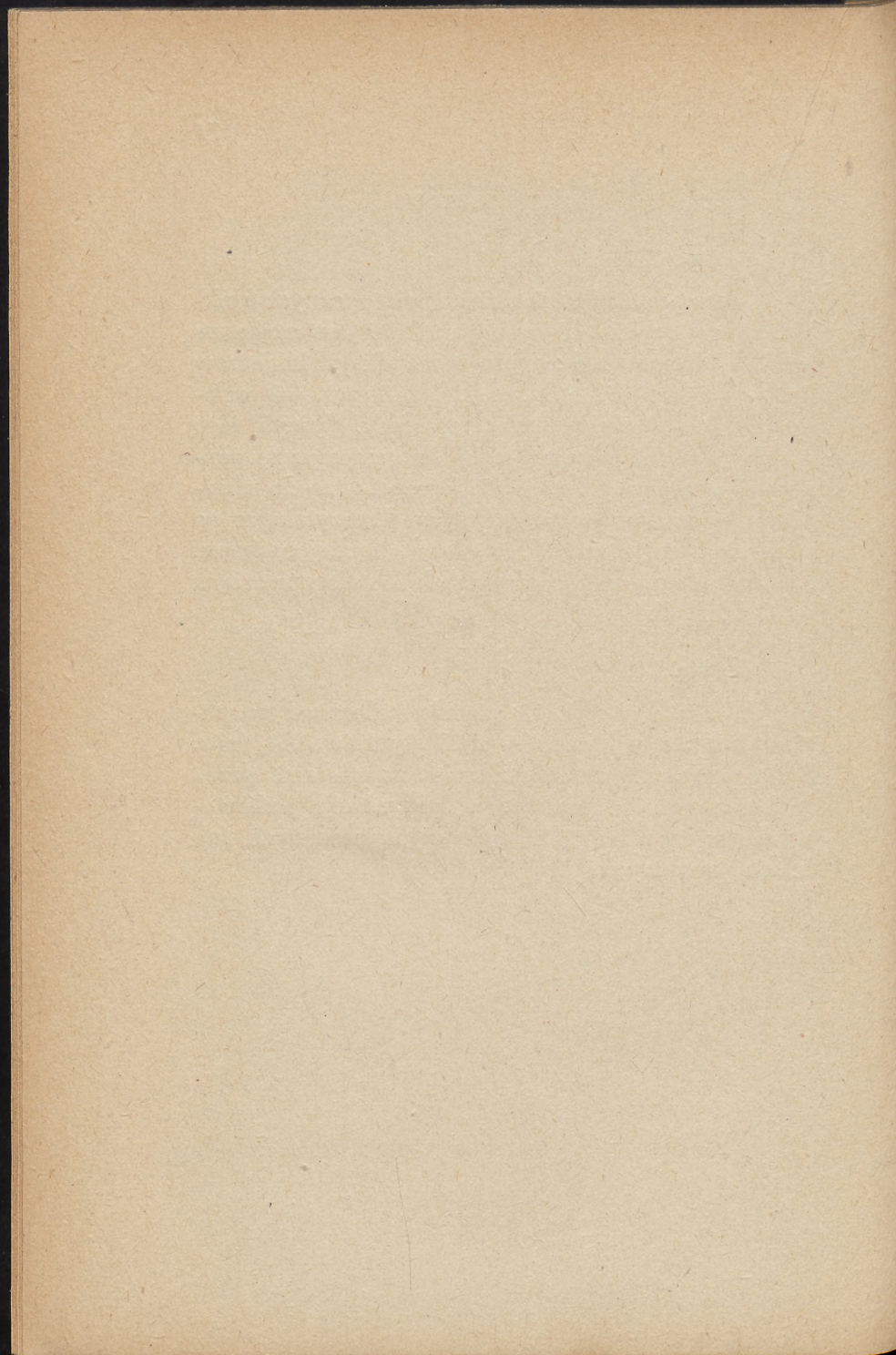
Uzupełnienie

do str. 7.

Zaopatrzenie emerytalne prowizorycznych funkcjonarjuszów państwowych, o którym jest mowa na str. 7., unormowane zostało rozp. Rady Ministrów z 20 stycznia 1934 (Dz. Ust. Nr. 8 poz. 64) ogłoszonym już w czasie druku tej pracy. W myśl tego rozporządzenia prowizoryczni funkcjonariusze państwowi z dniem 1. lutego 1934 przechodzą do ubezpieczenia w Państwowym Zakładzie Emerytalnym na tych samych zasadach, co stali funkcjonariusze. Z tą datą zatem ustaje obowiązek ich ubezpieczenia w Z. U. P. U.

do str. 70.

W Dz. Ust. Nr. 10 zostało ogłoszone rozporządzenie Rady Ministrów z 28 stycznia 1934 (poz. 82) o opłatach za mieszkanie zajmowane przez funkcjonarjuszów państw. w budynkach państwowych przez Skarb Państwa wynajmowanych lub administrowanych.

DZIAŁ II.

Organizacja zawodowa pomocniczych sił naukowych państwowych szkół akademickich

opracował

Dr. ZDZISŁAW PAZDRO.

We współczesnej szkole akademickiej tworzą asystenci i adjunkci bardzo ważny aparat pomocniczy w pracy naukowej, pedagogicznej i administracyjnej. Rozbudowa poszczególnych szkół wyższych i kreowanie nowych uczelni w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości Państwa Polskiego i równocześnie ogromny wzrost ilości studjującej młodzieży, pociągnęły za sobą konieczność wydatnego powiększenia ilości pomocniczych sił naukowych. Waha ona obecnie we wszystkich uczelniach łącznie około liczby 1700 *).

Charakter pracy zawodowej asystentów i niekorzystne stosunki prawne tej kategorii pracowników państwowych wywołały konieczność zorganizowania

*) Wliczone są tu wszelkie kategorie pomocniczych sił naukowych.

się. Jeszcze przed wojną powstają dwa stowarzyszenia asystenckie (Uniwersytet Jagielloński — 1909 r., Uniwersytet Jana Kazimierza — 1912 r.). Po wojnie szybko powstają na poszczególnych uczelniach organizacje asystentów, tak, że obecnie istnieje ich jedenaście.

Celem zrzeszeń jest przede wszystkim:

1. samopomoc,
2. reprezentacja wobec władz interesów zawodowych*).

*) Dla przykładu podajemy artykuł 2 statutu Stowarzyszenia Asystentów Uniwersytetu Jana Kazimierza i Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie:

C e l i ś r o d k i

Art. 2.

Celem Stowarzyszenia jest:

a) ułatwianie członkom Stowarzyszenia wydanej pracy naukowej i pedagogicznej,

b) dbanie o poprawę ich bytu materialnego, oraz o wszystkie sprawy związane z ich stanowiskiem jako asystentów.

Do osiągnięcia tych celów stosuje Stowarzyszenie następujące środki:

a) odbywanie zebrań dyskusyjnych,

b) urządzenie konkursów naukowych,

c) udzielanie członkom Stowarzyszenia pomocy finansowej (pożyczek bezprocentowych i zasiłków),

d) przedstawianie i propagowanie swych postulatów w formie memorjałów, petycyj i t. d.,

e) uczestnictwo w działalności Związku Stowarzyszeń Asystentów Państwowych Szkół Akademickich Rzeczypospolitej Polskiej,

f) krzewienie ducha koleżeńskiego, solidarności, ofiarności i utrzymywanie życia towarzyskiego między członkami Stowarzyszenia.

Samopomoc realizowana jest przez szereg różnych agend. Najważniejsze z nich są t. zw. „kasy pożyczkowe“. Zazwyczaj z wkładek członkowskich odprowadza się do kasy pożyczkowej pewien stały procent, dzięki któremu fundusz taki stale wzrasta. Z kasy pożyczkowej udzielane są członkom stowarzyszeń pożyczki, które są w zasadzie bezprocentowe. Wysokość pożyczek i warunki ich spłaty określają poszczególne zrzeszenia w zależności od wysokości funduszu pożyczkowego i stanu wolnej gotówki. Zabezpieczeniem udzielonej pożyczki jest zawsze rewers lub skrypt dłużny podpisany przez dłużnika. Ponadto niektóre stowarzyszenia wprowadziły ostatnio zabezpieczenia wekslowe, które przy wysokich pożyczkach, przekraczających jednomiesięczne pobory, muszą być żyrowane jeszcze przez drugą osobę*). Instytucje kas pożyczkowych cieszą się w każdym stowarzyszeniu wielkim powodzeniem, co jest dowodem, że są one agendą bardzo ważną i nader pożyteczną.

Inną formą samopomocy są bezzwrotne zapomogi i zasiłki. Udzielają je swym członkom niektóre zrzeszenia w szczególnych okolicznościach w miarę posiadanych funduszy. Do takich przypadków należy naprzykład choroba lub zgon. Zasiłki i zapomogi udzielane są albo z kas pożyczkowych albo ze specjalnie na ten cel stworzonych i wyodrębnionych funduszy lub nawet z doraźnego opodatkowania członków. Zapomoga pozgonna udzielana jest

*) Szczegółowe warunki na których udzielane są pożyczki, określają osobne „regulaminy kas pożyczkowych“ poszczególnych stowarzyszeń.

rodzinie zmarłego, a jej wysokość nie przekracza zwykle sumy trzymiesięcznych poborów.

Praca naukowa postawiona przez prawodawcę na naczelnem miejscu wśród obowiązków asystentów stanowić powinna i stanowi ich główne zajęcie. Wymaga ona niejednokrotnie podniety i pomocy. Niektóre stowarzyszenia, szczególnie zamożniejsze i wykazujące większą aktywność, starają się przyjść z pomocą swym członkom w pracy naukowej przez

a) udzielanie zasiłków na badania naukowe lub druk prac naukowych,

b) organizowanie konkursów na prace naukowe.

Osobne fundusze na ten cel powstają albo z odprowadzenia pewnego procentu z wkładek członkowskich, albo z dochodów różnych imprez np. publicznych odczytów, rautów reprezentacyjnych itp. Jest rzeczą oczywistą, że zasiłki i nagrody konkursowe są skromne*), niemniej jednak spełniają one znakomicie swe zadanie.

Praca naukowa koncentrująca się w laboratoriach, archiwach, bibliotekach i t. d. i praca pedagogiczna jest mimo wszystko wyczerpująca. Wymaga ona dla podtrzymania sprawności umysłowej corocznie pewnej przerwy dla odrestaurowania sił fizycznych i psychicznych, oraz utrzymania zdrowia w należyтым stanie. Wyjazd na wieś lub letnisko, w góry lub nad morze, połączony jest z kosztami na które bardzo często nie pozwalają zbyt niskie uposażenia asystentów. Tu otwiera się

*) Wysokość ich waha się w granicach od 100 do 500 zł.

szerokie pole dla działalności samopomocowej organizacji asystenckich, a to przez umożliwienie członkom taniego pobytu w czasie urlopu poza miejscem stałego zamieszkania. Najlepiej nadają się do tego celu własne domy wypoczynkowe. Jedno ze stowarzyszeń (Uniwersytet Jagielloński) prowadzi już przez pewien okres czasu we własnym zarządze dom wypoczynkowy obok Zakopanego. Sprawa ta wchodzi obecnie w stowarzyszeniach w etap wstępnych rozważań i kalkulacji, realizacja jej musi być jednak ze względów finansowych odłożona na dalszy plan.

Obecnie istnieje u nas 11 stowarzyszeń asystentów szkół akademickich. Są to:

1. Towarzystwo Asystentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,
2. Zrzeszenie Asystentów Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie,
3. Stowarzyszenie Asystentów Uniwersytetu Jana Kazimierza i Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie,
4. Zrzeszenie Asystentów Uniwersytetu Warszawskiego,
5. Zrzeszenie Asystentów Uniwersytetu Poznańskiego,
6. Stowarzyszenie Asystentów Politechniki Lwowskiej,
7. Zrzeszenie Asystentów Politechniki Warszawskiej,
8. Stowarzyszenie Asystentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,

9. Koło Asystentów Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie,

10. Stowarzyszenie Asystentów Akademii Górniczej w Krakowie,

11. Stowarzyszenie Asystentów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Podajemy szereg ważniejszych informacji odnoszących się kolejno do poszczególnych Stowarzyszeń *).

Towarzystwo Asystentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie założone zostało dnia 16. grudnia 1909. Jest to więc najstarsze polskie stowarzyszenie asystenckie. Liczy 150 członków. Wkładka wynosi dla wszystkich 2 zł miesięcznie. Posiada „Kasę Pożyczkową“, która udziela zwrotnych pożyczek i bezzwrotnych zapomóg. Wysokość pożyczek nie powinna w zasadzie przewyższać wysokości jednomiesięcznych poborów pożyczającego. W wyjątkowych przypadkach udzielane są pożyczki wyższe, ale w każdym razie nie przewyższające połowy sumy uposażenia, jakie pożyczający ma otrzymać do końca swego okresu nominacyjnego w Uniwersytecie. Termin i sposób spłacania ustalane są przez skarbnika. Pożyczki są bezprocentowe, jedynie w przypadku zalegania ze zwrotem raty, pobiera się procent karny.

Zapomogi bezzwrotne udzielane są członkom lub ich najbliższej rodzinie przez Zarząd Towa-

*) Według odpowiedzi udzielonych autorowi przez Zarządy Stowarzyszeń na rozesłany kwestionariusz. Dane cyfrowe według stanu z grudnia 1933.

rzystwa w przypadkach wyjątkowych (między innymi także w razie zgonu).

Towarzystwo prowadziło w ubiegłych latach dom letniskowy „Klimkówka“ przy drodze z Zakopanego do Morskiego Oka. Obecnie odstąpiono dom Towarzystwu Bratniej Pomocy Medyków U. J. Towarzystwo ma jednak zarezerwowanych w Klimkówce 6 miejsc w lecie i w zimie dla swych członków lub dla asystentów innych środowisk.

Zrzeszenie Asystentów Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie założono w r. 1923. Ilość członków wynosi 196, a wkładka dla wszystkich 50 gr miesięcznie. Zrzeszenie posiada „Kasę Pożyczkową“, która udziela członkom pożyczek do wysokości 300 zł płatnych w 6 ratach miesięcznych, a oprocentowanych na 6% w stosunku rocznym. Osobny fundusz p. n. „Kasa Pogrzebowa“ udziela zapomóg pozgonnych.

Zrzeszenie udziela zasiłków na remont lokali w gmachach Uniwersytetu przeznaczonych na mieszkania dla asystentów.

Przy Uniwersytecie istnieje „Fundusz im. ks. J. Poniatowskiego“. Z niego udzielane są także pożyczki dla asystentów w wysokości do 300 zł, oprocentowane na 6%.

Stowarzyszenie Asystentów Uniwersytetu Jana Kazimierza i Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie. Założone zostało dn. 26. października 1913. Liczy 230 członków. Wkładki miesięczne wynoszą: 1.50 zł dla zast. asyst. i mł. asyst., i 2.00 zł dla st. asyst. i adjunktów. Stow. posiada „Kasę Pożyczkową“,

której fundusz powstaje z odprowadzenia na ten cel pewnego procentu każdej wkładki członkowskiej. Pożyczki do wysokości jednomiesięcznych poborów spłacalne w 5 miesięcznych ratach, udzielane są bezpośrednio przez Prezydjum. Dłużnik obowiązany jest podpisać skrypt dłużny i zabezpieczyć pożyczkę wekslem kaucyjnym. Pożyczki opiewające na kwoty wyższe udziela Zarząd. Raty pożyczkowe mogą być rozłożone na dłuższy okres czasu niż 5 miesięcy. Wszystkie pożyczki są bezprocentowe; jedynie w przypadku zwłoki w spłacaniu, pobiera się procent karny.

Bezwrotne zasiłki pozgonne udzielane są z „Kasy Pożyczkowej“. Ich wysokość nie może przekraczać 400 zł. Ponadto w szczególniejszych przypadkach może Zarząd doraźnie udzielić z „Kasy Pożyczkowej“ drobnych bezzwrotnych zapomóg.

Stowarzyszenie posiada osobny „Fundusz dla popierania prac naukowych członków“. Powstaje on z imprez dochodowych lub z kwot przeznaczonych na ten cel przez Walne Zgromadzenie. Zarząd rozpisuje corocznie konkurs na prace naukowe. Z konkursu wyłączone są rozprawy magisterskie, doktorskie i habilitacyjne. Zarząd opierając się na opinii zaproszonej z grona profesorów komisji, udziela za najlepsze prace nagrody konkursowe, które rozdziela się po jednej na każdy Wydział i Akad. Med. Wet. Wysokość nagród nie przekracza 200 zł.

Walne Zgromadzenie przeznacza corocznie z „Funduszu dla popierania prac naukowych“ pewną kwotę na zasiłki na druk prac. O zasiłki

mogą się ubiegać wszyscy członkowie, przyczem nie są wykluczone prace magisterskie, doktorskie i habilitacyjne.

Stowarzyszenie organizuje zebrania towarzyskie, dyskusyjne, informacyjne, odczyty itp.

Na terenie Akademii Medycyny Weterynaryjnej istnieje „Koło Asystentów Akademii Medycyny Weterynaryjnej“, które powstało w r. 1922 i liczy 31 członków. Jest ono do pewnego stopnia związane ze Stowarzyszeniem, jednakże pod względem organizacyjnym stanowi jednostkę zupełnie niezależną. Posiada również odrębny „Fundusz Pożyczkowy“.

Zrzeszenie Asystentów Uniwersytetu Warszawskiego powstało w r. 1920. Liczy 210 członków. Wysokość wkładek miesięcznych wynosi 2'00 zł dla st. asyst. i adjunktów i 1'50 zł dla mł. asyst. i zast. asyst.

Stowarzyszenie posiada „Fundusz Pożyczkowy“ z którego udziela pożyczek do wysokości 3-miesięcznych poborów, a w wyjątkowych przypadkach i wyższe. Pożyczki są bezprocentowe i spłacalne w 10 miesięcznych ratach.

W przypadku śmierci członka Zrzeszenia, rodzina zmarłego otrzymuje bezzwrotną zapomogę w wysokości 3-miesięcznych poborów.

Zrzeszenie posiada „Fundusz Wydawniczy“, który pobiera 25% od wkładek członkowskich. Powstała w ten sposób suma około 1100 zł zostaje corocznie podzielona na 3 bezzwrotne zapomogi, które mogą być także skumulowane. Praca naukowa,

której autor ubiega się o zasiłek musi być oparta na badaniach własnych autora.

Przynajmniej raz do roku przeprowadza Zrzeszenie ponadto konkurs na prace naukowe. Wysokość nagród wynosi 350 do 1100 zł.

Zrzeszenie Asystentów Uniwersytetu Poznańskiego. Założone zostało w r. 1922. Liczy 61 członków. Wysokość wkładki członkowskiej wynosi miesięcznie: 50 gr dla zast. asyst., 1'00 zł dla mł. asyst. i 1'50 zł dla st. asyst. i adjunktów.

Zrzeszenie posiada „Kasę Pożyczkową“. Udziela pożyczek długoterminowych do wysokości 150 zł spłacalnych w ratach miesięcznych po 20 zł. Pożyczki krótkoterminowe (jednomiesięczne) udzielane są w wysokości 20 zł. Wszystkie pożyczki są bezprocentowe, jedynie w razie zwłoki w spłacaniu pobiera się procent karny.

Zrzeszenie posiada dla swych członków asygnaty spółdzielni „Kredyt“ do około 150 firm poznańskich. Asygnaty te uprawniają do zakupna towarów za które należność spłaca się w 4-ech miesięcznych bezprocentowych ratach.

Stowarzyszenie Asystentów Politechniki Lwowskiej założone zostało dn. 10. maja 1920. Ilość członków waha się w granicach od 130 do 145. Wysokość wkładki miesięcznej dla wolontariuszy, zast. asyst. i mł. asyst. wynosi 1'00 zł, dla st. asyst., adjunktów i konstruktorów 1'50 zł.

Przy Zarządzie istnieje specjalna „Komisja Pożyczkowa“, która obejmuje referaty: pożyczkowy, procesowy i samopomocowy. Kapitał obrotowy Ko-

misji ustala corocznie Walne Zgromadzenie. Członkowie Stowarzyszenia mogą otrzymywać pożyczki:

a) krótkoterminowe udzielanie na doroczne wycieczki naukowe w wysokości do 150% poborów miesięcznych na przeciąg maksymalnie 6 miesięcy,

b) długoterminowe udzielane na podróż naukową zagranicę w wysokości do 200% poborów miesięcznych na przeciąg 10 miesięcy,

c) krótkoterminowe bez podania potrzeby do 100% poborów miesięcznych na przeciąg najwyżej 4 miesięcy,

d) długoterminowe udzielane na wszelkie ważne potrzeby związane z życiem codziennym w wysokości do 150% poborów miesięcznych. Zwrotne są w ciągu 10 miesięcy.

Wysokość rat pożyczkowych nie może przekraczać 50% poborów miesięcznych.

Referat samopomocowy pośredniczy w uzyskaniu rabatu i dogodnie rozłożonych rat w kilku firmach lwowskich, z którymi zawiera się indywidualne umowy normujące te udogodnienia.

Stałe konkursy na prace naukowe rozpisywane są corocznie dla członków Stowarzyszenia. Złożone na konkurs prace muszą mieć charakter badawczo-naukowy lub twórczej pracy technicznej (projekty). Nie jest wymagana konieczność ich publikowania. Na „Fundusz Konkursowy“ składają się kwoty przeznaczone przez Walne Zgromadzenie, oraz subwencje Rad Wydziałowych lub innych instytucji na terenie Uczelni. Wysokość nagród zależna jest od uznania sądu konkursowego i waha się w granicach od 100 do 300 zł.

Stowarzyszenie bierze udział w przygotowywaniu przez Bratnią Pomoc Studentów Politechniki Lw. kursów naukowych dla nowo wstępujących na Politechnikę. Współpraca ta polega na dostarczaniu przez Stowarzyszenie prelegentów z pośród grona członków Stow.

Stowarzyszenie Asystentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie zostało założone w r. 1920 i liczy obecnie 40 członków. Opłaty są następujące: wpisowe dla wszystkich kategorii asystentów 50 gr, wpisowe do „Funduszu Pożyczkowego“ dla wszystkich członków 5⁰⁰ zł, wreszcie składka miesięczna na Fundusz Pożyczkowy dla adjunktów i asystentów mianowanych 1⁵⁰ zł, dla asystentów kontraktowych 1⁰⁰ zł.

Stowarzyszenie udziela swym członkom dwójakiego rodzaju pożyczek, a mianowicie:

a) pożyczek długoterminowych do wysokości 300 zł spłacalnych w ratach miesięcznych w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy,

b) pożyczek krótkoterminowych w wysokości do 50 zł, wydawanych w drugiej połowie każdego miesiąca i płatnych pierwszego dnia następnego miesiąca.

Stowarzyszenie Asystentów Akademii Górniczej w Krakowie założone zostało w r. 1920. Liczy 45 członków. Wkładka miesięczna wynosi 1% poborów miesięcznych.

Specjalnego funduszu pożyczkowego Stowarzyszenie nie posiada, jednakże z kapitału którym

dysponuje udziela ono swym członkom pożyczek bezprocentowych do wysokości jednomiesięcznych poborów, spłacalnych w 6 ratach miesięcznych.

Przy Stowarzyszeniu istnieje odrębny „Fundusz Wycieczkowy“ z którego udzielane są zasiłki na wycieczki naukowe.

Stowarzyszenie Asystentów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie zostało założone w r. 1932. Jest więc najmłodszym zrzeszeniem asystenckim znajdującem się dopiero w stadjum organizacji.

Drugim, bardzo ważnym celem organizacji asystenckich jest reprezentacja wszelkich interesów zawodowych jakie wypływają z zajmowanego przez pomocnicze siły naukowe stanowiska. Tu wchodzi więc takie sprawy jak dbanie o poprawę bytu materialnego, staranie o unormowanie stosunków służbowych i prawnych, staranie o utrzymanie na odpowiednim poziomie stanowiska tej kategorii pracowników państwowych, itd. itd. Jest rzeczą oczywistą, że tego rodzaju sprawy obchodzące ogół asystentów nie dadzą się przeprowadzić przez lokalne organizacje. Wymagają one uzgodnienia poglądów i dezyderatów i poprowadzenia jednolitej akcji. Do tego celu powołana jest organizacja centralna, która jest reprezentantką ogółu pomocniczych sił naukowych. Jest nią „Związek Stowarzyszeń Asystentów Państwowych Szkół Akademickich Rzeczypospolitej Polskiej“ z siedzibą w Warszawie. Związek założony

został w r. 1919. Skupia on obecnie w charakterze członków wszystkie wymienione poprzednio organizacje lokalne. Niedawno Związek został zreorganizowany, otrzymał nowy statut, dzięki czemu stanowi on instytucję zwartą i sprawnie działającą. Podajemy tu w całości statut Związku.

S T A T U T

Związku Stowarzyszeń Asystentów Szkół Akademickich Rzeczypospolitej Polskiej, uchwalony na XIV. Walnym Zjeździe Delegatów, odbytym w Wilnie w dniach 15. i 16. czerwca 1933 roku,

zarejestrowany w Komisarjacie Rządu miasta stołecznego Warszawy w dniu 29. grudnia 1933 roku pod numerem 254.

I. NAZWA, CEL I ZADANIE.

Art. 1.

Związek nosi nazwę: „Związek Stowarzyszeń Asystentów Państwowych Szkół Akademickich Rzeczypospolitej Polskiej“.

Art. 2.

Celem Związku jest reprezentacja interesów zawodowych i naukowych ogółu asystentów Państwowych Szkół Akademickich Rzeczypospolitej Polskiej. Dla urzeczywistnienia tego celu Związek:

- a) prowadzi propagandę związkową, opracowuje pisma i memorjały oraz interwenjuje u władz,
- b) rozwija i kordynuje działalność swych członków,
- c) przychodzi swym członkom z wszelką pomocą w realizowaniu ich celów,
- d) wchodzi w porozumienie z instytucjami o pokrewnych celach dla wspólnego działania.

Art. 3.

Siedzibą Związku jest miasto stołeczne Warszawa. Związek rozciąga swą działalność na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

II. CZŁONKOWIE.

Art. 4.

Członkami Związku mogą być Stowarzyszenia Asystentów Państwowych Szkół Akademickich Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5.

O przyjęciu na członka Związku decyduje Prezydjum Związku; w razie odmownej decyzji Prezydjum Związku w sprawie przyjęcia, kandydat na członka Związku może odwołać się do decyzji Zjazdu Walnego.

Art. 6.

Wystąpienie członka ze Związku na własną prośbę następuje w drodze zawiadomienia pisemnego Prezydjum Związku na 3 miesiące naprzód, przy równoczesnem wywiązaniu się ze wszelkich ciążących na członku zobowiązań pieniężnych względem Związku.

Art. 7.

Usunięcie członka ze Związku następuje na mocy uchwały Zjazdu Walnego. Usunięcie członka ze Związku nie zwalnia go z obowiązku uiszczenia się z zaległych zobowiązań pieniężnych względem Związku.

Art. 8.

Członkowie Związku są uprawnieni:

- a) korzystać w pomocy Władz Związku w realizacji swych celów, nie pozostających w sprzeczności z zasadami Związku,
- b) brać udział w działalności Związku w ramach określonych niniejszym Statutem,
- c) przedstawiać kandydatów do władz Związku.

Art. 9.

Do obowiązków członków Związku należy:

- a) brać udział w pracy nad realizacją celów Związku,
- b) wykonywać postanowienia władz Związku,
- c) uiszczać wkładki członkowskie.

III. WŁADZE ZWIĄZKU.

Art. 10.

Władze Związku stanowią:

- a) Zjazd Walny,
- b) Prezydjum Związku,
- c) Komisja Rewizyjna.

Art. 11.

Zjazd Walny Zwyczajny odbywa się raz do roku w kwietniu. Zjazd Walny Nadzwyczajny odbywa się w razie koniecznej potrzeby na zasadzie uchwały Prezydjum, powziętej po uprzednim zasięgnięciu opinii Stowarzyszeń lub na wniosek Komisji Rewizyjnej albo też na wspólne żądanie conajmniej czterech członków Związku; w dwu ostatnich przypadkach Zjazd winien odbyć się w ciągu czterech tygodni od dnia otrzymania od Prezydjum odnośnego wniosku.

O terminie i o proponowanym przez Prezydjum porządku obrad Walnego Zjazdu muszą być członkowie powiadomieni conajmniej na dwa tygodnie przed otwarciem Zjazdu.

Art. 12.

Zjazd Walny składa się:

- a) z przedstawicieli członków Związku z głosem decydującym,
- b) z członków Prezydjum Związku z głosem doradczym.

Art. 13.

Zjazd Walny jest prawomocny, jeżeli obecni na nim przedstawiciele członków Związku reprezentują przynajmniej połowę głosów członków Związku.

Art. 14.

Każdemu Stowarzyszeniu przysługuje na Walnym Zjeździe jeden głos na każdym trzydziestu jego członków rzeczywistych. Pozostałą resztę z podziału głosów równą co najmniej 15 zaokrągla się do jednego głosu. Stowarzyszeniom liczącym mniej niż 30 osób przysługuje jeden głos. Dla obliczenia przysługujących Stowarzyszeniu głosów jest miarodajny stan liczbowy Stowarzyszenia z dnia 1. stycznia roku w którym odbywa się Walny Zjazd. Każde Stowarzyszenie jest uprawnione do kumulowania głosów nawet w osobie jednego przedstawiciela.

Art. 15.

Prezydjum Zjazdu Walnego składa się z Przewodniczącego, dwóch asesorów, dwóch sekretarzy wybieranych przy otwarciu Zjazdu przez przedstawicieli członków Związku.

Art. 16.

Zjazd Walny jest najwyższym organem władzy Związku. W szczególności do kompetencji Zjazdu Walnego należy:

a) wysłuchanie i rozpatrzenie sprawozdania Prezydjum Związku, Komisji Rewizyjnej i Komisji specjalnych, oraz decyzja o udzieleniu absolutorjum ustępującemu Prezydjum Związku,

b) wybór Prezesa i 3 członków Prezydjum Związku, oraz Komisji Rewizyjnej,

c) ustalenie zasad budżetowej gospodarki Związku.

Art. 17.

Uchwały Zjazdu Walnego zapadają zwykłą większością głosów obecnych przy głosowaniu przedstawicieli członków Związku, z wyjątkiem uchwał w sprawie zmian statutu i rozwiązania Związku, wymagających 2/3 ogólnej ilości głosów przedstawicieli członków Związku, obecnych na Zjeździe.

Art. 18.

Zasady obradowania Zjazdu Walnego ustala regulamin obrad Zjazdu Walnego.

Art. 19.

Prezydjum Związku składa się z Prezesa, Wiceprezesa, Sekretarza i Skarbnika. W przypadku gdy Prezydjum ma swą siedzibę w środowisku poza stołecznem, Prezydjum powołuje swego stałego delegata z siedzibą w Warszawie.

Art. 20.

Kadencja Prezydjum Związku trwa jeden rok administracyjny.

Art. 21.

W razie ustąpienia członka Prezydjum Związku w czasie trwania kadencji z wyjątkiem Prezesa Związku, Prezydjum dokonywa kooptacji nowego członka z grona członków Stowarzyszeń należących do Związku. W razie ustąpienia Prezesa, funkcje jego pełni do końca kadencji Wiceprezes.

Art. 22.

Organizację prac Prezydjum Związku określa regulamin, uchwalony przez Prezydjum.

Art. 23.

Do kompetencji Prezydjum Związku należy:

- a) przedstawicielstwo Związku,
- b) zarząd majątkiem Związku,
- c) wykonywanie uchwał Zjazdu Walnego,
- d) kierowanie działalnością Związku w realizacji celów Związku z wyjątkiem spraw, zastrzeżonych specjalnej kompetencji Zjazdu Walnego,
- e) w sprawach donioślejszej wagi pisemne zasięgnięcie opinii członków Związku z podaniem prekluzyjnego terminu odpowiedzi,
- f) przedkładanie Walnemu Zjazdowi preliminarza budżetowego.

Do ważności pism oraz zaciągania zobowiązania majątkowego wymagany jest podpis Prezesa lub jego zastępcy, oraz jednego członka Prezydjum.

Art. 24.

Komisja rewizyjna składa się z trzech członków i dwu zastępców, wybranych przez Zjazd Walny na jeden rok administracyjny.

Art. 25.

Komisja Rewizyjna sprawdza conajmniej dwukrotnie w ciągu roku administracyjnego stan majątkowy Związku, a w czasie trwania Zjazdu składa pisemne sprawozdanie ze swych czynności na plenarnem posiedzeniu Zjazdu.

IV. ZAŁATWIANIE SPORÓW.

Art. 26.

Wszelkie spory wynikające w obrębie Związku Stowarzyszeń rozstrzyga Walny Zjazd.

V. MAJĄTEK.

Art. 27.

Majątek Związku tworzą nieruchomości, ruchomości i kapitały powstałe ze składek członkowskich, określonych przez Walny Zjazd oraz z innych kwot na ten cel przeznaczonych.

Art. 28.

Wszelkie wydatki na działalność Związku pokrywa Prezydjum z funduszków Związku, z wyjątkiem kosztów podróży przedstawicieli członków Związku na Zjazd Walny, które to wydatki pokrywają poszczególne Stowarzyszenia.

VI. ZMIANY STATUTU.

Art. 29.

Wnioski o zmianę statutu winny być podane przez Prezydjum Związku do wiadomości członków Związku na dwa miesiące przed Zjazdem Walnym.

VII. ROZWIĄZANIE ZWIĄZKU.

Art. 30.

Wniosek o rozwiązanie Związku winien być zgłoszony na piśmie z motywami do Prezydium Związku i podany przez nie do wiadomości wszystkich członków Związku co najmniej na dwa miesiące przed Walnym Zjazdem.

Art. 31.

W razie rozwiązania Związku, o majątku i archiwum Związku decyduje Walny Zjazd. W braku takiej uchwały majątek rozdziela się pomiędzy wszystkich członków Związku w stosunku proporcjonalnym do ilości zwyczajnych członków poszczególnych Stowarzyszeń, stwierdzonej na dzień zamknięcia działalności Związku.

W ciągu 15 lat swego istnienia Związek czynił wysiłki w kierunku polepszenia stosunków prawnych i służbowych pomocniczych sił nankowych. Starania te uwieńczone zostały pomyślnym rezultatem, i obecnie sytuacja prawna asystentów przedstawia się bez porównania korzystniej niż poprzednio. Do tego stanu rzeczy przyczyniło się przychylnie stanowisko władz ministerjalnych wobec corocznie niemal wysuwanych postulatów i pełne zrozumienie sytuacji i potrzeb pomocniczych sił naukowych.

Prawa nabyte w służbie państwowej w charakterze pomocniczej siły naukowej zebrane zostały w pierwszej części tej pracy. Tu podajemy jeszcze ważną informację dla tych asystentów, którzy za-

mierzają przejść do służby w szkolnictwie średnim. Ministerstwo W. R. i O. P. uznało, że „praca w charakterze asystenta jest zaliczana do praktyki pedagogicznej asystentom po przejściu ich do szkolnictwa średniego“ *).

Ponieważ praktyka taka wymagana jest jako jeden z warunków dopuszczenia do egzaminu pedagogicznego na nauczycieli szkół średnich ogólniekształcących, przeto osoby, które pragną być dopuszczone do egzaminu winny wnieść do Ministerstwa W. R. i O. P. umotywowane podanie z prośbą o zaliczenie pracy w charakterze asystenta jako praktyki pedagogicznej.

*) Cytowane z pisma Min. W. R. i O. P. skierowanego do Zarządu Związku dn. 18. listopada 1932, Nr. IV NS/6981/32

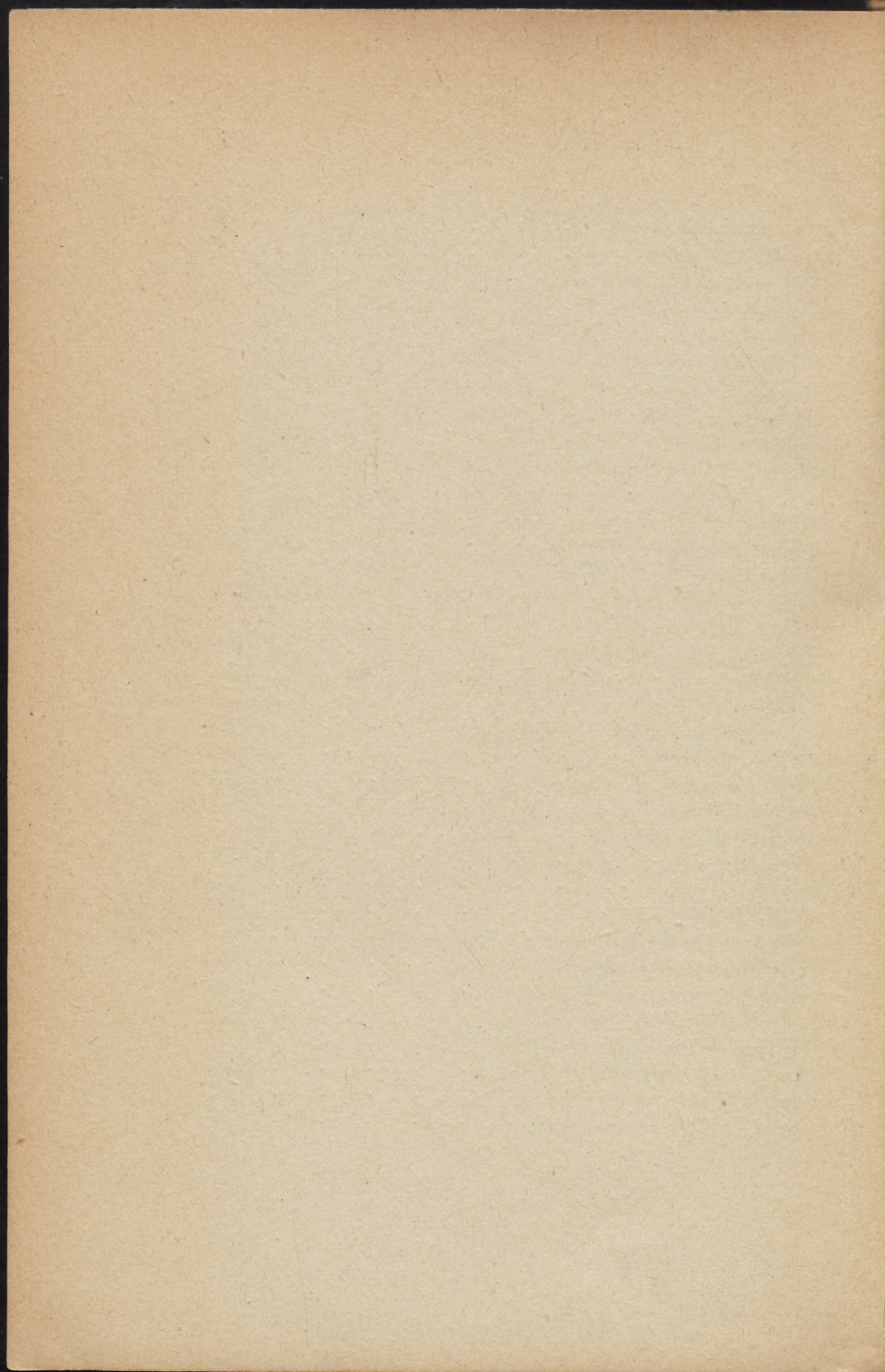

SKOROWIDZ TREŚCI

	Str.
Asystenci mianowani	4
„ kontraktowi	4, 67
„ prowizoryczni	5
„ stali	5
Awanse	36
Cele organizacji zawodowej	74
Czas służby	15
Kary dyscyplinarne	47
Kasy pożyczkowe	75
Kategorie pomocniczych sił naukowych	3, 9
Koło Asyst. Akad. Med. Wet.	81
Komisje dyscyplinarne	47, 66
Listy kwalifikacyjne	28
Mianowanie	10
Nieobecność w służbie z powodu choroby	33
Nominacja stała	10
Objaśnienie skrótów	8
Obowiązki: objęcie	14
„ wymiar	14
„ uchybienia	46
„ zakres	31
Odpowiedzialność dyscyplinarna	46
Oplaty za mieszkanie służbowe	71
Organizacja zawodowa	73
Państwowy Zakład Emerytalny	19
Pismo nominacyjne	13
Pomoc lekarska	35, 40
Postępowanie dyscyplinarne	47
Praktyka pedagogiczna	92
Przepisy emerytalne	15, 29

	Str.
Przyrzeczenie służbowe	27
Przywilej egzekucyjny	41
Rozwiązanie stosunku służbowego	14, 44, 46
Samopomoc	74
Stan nieczynny	44
Statut Związku Stowarzyszeń	86
Stowarzyszenie Asyst. Uniw. J. Kazim.	79
" Asyst. Polit. Lwowskiej	82
" Asyst. S. G. G. W.	84
" Asyst. Akad. Górn.	84
" Asyst. Akad. Sztuk Pięknych	85
Ślubowanie	27
Towarzystwo Asyst. Uniw. Jag.	78
Ubezpieczenie w Z. U. P. U.	6, 67
Ubezpieczenie w Państw. Zakładzie Emer.	6, 71
Ulgi kolejowe	35, 40, 68
Umowa (asystenci kontraktowi)	68
Uposażenia	35
Urlopy	34
Ustąpienie z zajmowanego stanowiska	46
Warunki nominacji	12
Wykazy służbowe	27
Wykłady zleczone	43
Zaliczki na uposażenia	39
Zapomogi	75
Zasilki	76
Zastępcy profesorów	43
Zaszeregowanie do nowych grup uposażenia	36
Zawiązanie stosunku służbowego	14
Związek Stowarzyszeń Asystentów	85
Zwrot kosztów pogrzebu	40
Zrzeszenie Asyst. Uniw. St. Batorego	79
" Asyst. Uniw. Warsz.	81
" Asyst. Uniw. Pozn.	82
" Asyst. Polit. Warsz.	77

205

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

Magazyn Biblioteki Głównej

BG ZZ 039566-00-00/01

